

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Evropský semestr a jeho aplikace v podmínkách České republiky

The European Semester and Its Application in the Czech Republic

Student: Terezie Slováčková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Boris Navrátil, CSc.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání bakalářské práce

Student: **Terezie Slováčková**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6210R004 Eurospráva

Téma: Evropský semestr a jeho aplikace v podmínkách České republiky
The European Semester and Its Application in the Czech Republic

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Příčiny zavedení nových prvků ekonomického vládnutí
 3. Evropský semestr jako nástroj hospodářské politiky EU
 4. Vliv evropského semestru na hospodářskou politiku ČR
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- CIHELKOVÁ, Eva. *Aktuální otázky světové ekonomiky. Proměny a governance*. Praha: Professional Publishing, 2012. 247 s. ISBN 978-80-7431-104-8.
- LACINA, L., P. STREJČEK a P. BLÍŽKOVSKÝ. *Učebnice evropské integrace*. 4. přeprac. aktual. vyd. Praha: Barrister & Principal, 2016. 320 s. ISBN 978-807-485-10-49.
- MLČOCH, Lubomír a kol. *Soudobá ekonomie očima tří generací. Dvacet let ekonomie na Univerzitě Karlově*. Praha: Korolínium, 2013. 113 s. ISBN 978-80-246-2148-7.
- PETRAKIS, P. E., P. C. KOSTIS and D. G. VALSAMIS. *European Economics and Politics in the Midst of the Crisis*. Berlin: Springer, 2013. 258 s. ISBN 978-3-642-41344-5.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Boris Navrátil, CSc.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 05.05.2017

Ing. Lukáš Melecký, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci, včetně příloh vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité zdroje a materiály. Přílohy č. 1–11 jsem převzala z uvedených zdrojů.

V Ostravě 4. 5. 2017

Terezie Slováčková
.....

Terezie Slováčková

Obsah:

1	Úvod	6
2	Příčiny zavedení nových prvků ekonomického vládnutí.....	7
2.1	System governance a Evropská unie	7
2.2	Bankovní a finanční krize v USA a její dopad na světovou ekonomiku	8
2.3	Dluhová krize eurozóny.....	9
2.4	Posílení správy ekonomických záležitostí v EU.....	10
2.4.1	Posílení společného hospodářského programu přísnějším dohledem EU.....	11
2.4.2	Zabezpečení stability eurozóny	14
2.4.3	Ozdravení finančního sektoru	15
2.5	Posílení hospodářské a fiskální koordinace.....	16
3	Evropský semestr jako nástroj hospodářské politiky EU	17
3.1	Evropský semestr.....	17
3.1.1	Evropský semestr a jeho fungování	18
3.2	Pravidla a dokumenty evropského semestru	21
3.2.1	Pakt stability a růstu	21
3.2.2	Národní programy reforem.....	22
3.2.3	Doporučení pro jednotlivé členské státy	22
3.2.4	Roční analýza růstu	23
3.2.5	Zpráva mechanismu varování	23
4	Vliv evropského semestru na hospodářskou politiku ČR	24
4.1	Dopady světové ekonomické krize na makroekonomické ukazatele v ČR.....	24
4.1.1	Hrubý domácí produkt	25
4.1.2	Míra inflace	27
4.1.3	Státní rozpočet.....	28
4.1.4	Trh práce a nezaměstnanost	29
4.1.5	Platební bilance	30

4.2	Dohled nad makroekonomickými nerovnováhami v letech 2012 až 2017	32
4.2.1	Zpráva mechanismu varování 2012	33
4.2.2	Zpráva mechanismu varování 2013	35
4.2.3	Zpráva mechanismu varování 2014	39
4.2.4	Zpráva mechanismu varování 2015	41
4.2.5	Zpráva mechanismu varování 2016	43
4.2.6	Zpráva mechanismu varování 2017	46
4.2.7	Shrnutí makroekonomické situace ČR ve sledovaném období	48
5	Závěr	49

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

1 Úvod

Motto: „Slovo krize se v čínštině skládá ze dvou znaků. Jeden znamená nebezpečí a druhý příležitost.“

(J. F. Kennedy)

Každá krize v minulosti včetně americké finanční a následně světové ekonomické, byla jistým nebezpečím pro celý, dnes již globalizovaný svět. Hypoteční krize na americkém trhu s nemovitostmi vyvolala světovou ekonomickou krizi. Z důvodu vzájemné provázanosti světových ekonomik došlo k dluhové krizi i v eurozóně. Toto bylo impulzem pro tvůrce hospodářské politiky Evropské unie, kteří hledali způsob, jak se s takto vzniklými problémy vypořádat.

Hlavním cílem mé bakalářské práce je vyhodnotit dopad zavedení evropského semestru na hospodářskou politiku ČR. Vliv evropského semestru na hospodářskou politiku ČR budu zjišťovat pomocí porovnávání vývoje jednotlivých ukazatelů makroekonomické nerovnováhy v letech 2010 až 2015.

Má bakalářská práce se skládá z pěti kapitol, včetně úvodu a závěru. Druhá a třetí kapitola bude teoretická část práce a čtvrtá kapitola bude praktická část bakalářské práce. Druhá kapitola s názvem „Příčiny zavedení nových prvků ekonomického vládnutí“ bude zaměřena na vymezení pojmu governance. Dále v ní bude popsána příčina vzniku bankovní a finanční krize ve Spojených státech amerických a také následný vznik dluhové krize eurozóny a nově vzniklá potřeba posílení správy ekonomických záležitostí Evropské unie. Ve třetí kapitole s názvem: „Evropský semestr jako nástroj hospodářské politiky EU“ bude popsán evropský semestr a jeho fungování, jakožto i pravidla a dokumenty s ním související. Čtvrtá kapitola je nazvaná: „Vliv evropského semestru na hospodářskou politiku ČR“. Tato kapitola bude již praktickou částí mé bakalářské práce. Bude v ní podrobněji popsán vliv zavedení evropského semestru na naši hospodářskou politiku. Také v ní budou popsány dopady světové ekonomické krize na jednotlivé makroekonomické ukazatele ČR v roce 2009. V další části této kapitoly se zmíním o ukazatelích makroekonomických nerovnováh, týkajících se ČR, uvedených ve zprávách mechanismu varování z let 2012 až 2017. V poslední části kapitoly vyhodnotím makroekonomickou situaci v ČR a posoudím, zdali můžeme považovat zavedení evropského semestru za úspěšné, či nikoli.

2 Příčiny zavedení nových prvků ekonomického vládnutí

Americká finanční a následně i ekonomická krize, která měla dopad na celou světovou ekonomiku, propukla v září roku 2007 na finančních a akciových trzích ve Spojených státech amerických (dále jen USA). To zapříčinilo, že se světová ekonomika dostala v roce 2009 do recese. Tato náhlá změna ve světové ekonomice vedla právě k potřebným reformám v systému evropské governance. Proto se Evropská unie (dále jen EU), rozhodla vyjít z ekonomické krize cestou zavedení mimořádných opatření, která měla vést k obnově hospodářského růstu nejen v EU, ale i ve světě.

2.1 Systém governance a Evropská unie

Ještě v polovině roku 2008 žili Evropané s představou, že krizový propad je záležitostí USA a dotkne se pouze jejich finančních institucí. Zlom nastal v červenci 2008, kdy ohlásila krach velká americká banka Lehman Brothers a kdy, na rozdíl od předchozí praxe, ji nechala americká vláda padnout. Prvním vážným důsledkem americké krize bylo zamrznutí úvěrových toků (credit crunch¹), což dostalo mnoho dalších finančních institucí a stejně tak i mnoho subjektů v podnikovém sektoru do nelehké situace. Finanční krize přerostla do krize hospodářské a různými cestami byla přenesena také do Evropy (Mlčoch, 2013).

Proto je dobré si na začátku této kapitoly jasně vymezit určité pojmy související se vznikem samotné krize, popř. související s jejím řešením.

Governance představuje procesy přijímání a implementace rozhodnutí za účelem vzájemného porozumění, dohody a provádění činnosti. Do těchto procesů jsou zahrnuti aktéři na různých úrovních a potažmo i různé typy (horizontální a vertikální) governance, vytvářející formální a neformální struktury. Governance je realizována na několika úrovních, mezi které patří úroveň lokální, národní, regionální, mezinárodní. Na jedné úrovni, ale ve vztahu k více oblastem, sektorům a organizacím jsou realizovány tzv. horizontální typy governance. Na více úrovních, ale v jedné podobě, jsou realizovány vertikální typy governance, kterými jsou governance globální, ekonomická a demokratická. Ideální je takový typ (horizontální i vertikální) governance, který bude naplňovat všechny hlavní charakteristiky (principy) dobrého

¹ Ve volném překladu „zamrznutí úvěrových trhů“. Období zvýšené nejistoty ze strany bank a investorů, kteří ze strachu z bankrotu dlužníků omezují poskytování úvěrů. Ztížené podmínky pro získávání úvěru následně ztěžují firmám financování jejich provozu, což může v nejhorším případě skutečně vést až k bankrotu dané firmy (Finanční slovník, 2017).

vládnutí. Velmi málo společností a ekonomik je však schopno dobré governance v absolutním slova smyslu (v celistvosti těchto principů). Avšak zajištění udržitelného a vyváženého rozvoje vyžaduje, aby si aktéři governance kladli za cíl přibližovat realitu danému ideálu (Cihelková, 2012).

Specifickou roli mezi regionálními organizacemi sehrává Evropská unie jako integrační seskupení nadnárodního charakteru s tzv. evropskou governancí (European governance). Evropská governance byla definovaná jako „pravidla, procesy a chování, jež ovlivňují způsob, kterým je vykonávána moc na evropské úrovni, zejména ve smyslu otevřenosti, participace, zodpovídání se, efektivnosti a koherence (EC 2001 : 8). Evropská komise v Bílé knize (White Paper on European Governance) vytyčila reformu evropské governance jako jeden ze čtyř cílů pro první dekádu třetího tisíciletí. V zásadě to znamenalo nastartovat adaptaci institucí EU tak, aby byl vytvořen více koherentní systém jejich politik. EU se stala silnější a ve světě konkurenceschopnější. Reforma měla být nastartována ihned, aby občané viděli pozitivní změny ještě dříve, než dojde k modifikaci základních smluv. Bílá kniha byla adresována nejen evropským institucím, ale také národním vládám, regionům, městům a občanské společnosti stávajících a budoucích členských zemí. Nabídla řadu nových přístupů, aktivit, metod a nástrojů, které ve svém důsledku měly a mají vést k naplnění návrhů na změnu (Cihelková, 2012).

2.2 Bankovní a finanční krize v USA a její dopad na světovou ekonomiku

Globální krize, jak již bylo zmíněno, byla vyvolána hypoteční krizí v USA v roce 2008. Hlavním důvodem vypuknutí krize bylo poskytování levných hypotečních úvěrů méně bonitním dlužníkům. Právě tyto levné hypotéky a nově vytvořené finanční deriváty² spekulativní povahy zpomalily ekonomický růst, a tím zapříčinily i vznik finanční krize srovnatelné s finanční krizí ve třicátých letech 20. století.

Finanční hodnota banky Lehman Brothers činila přibližně 600 miliard USD. Z důvodu velké provázanosti bankovního sektoru po celém světě se bankovní problémy přenesly velmi rychle i do celé EU.

² CDO (Collateralized Debt Obligation) – zajištěné dluhové obligace jsou cenným papírem emitovaným na základě podkladového aktiva, například dluhopisy, půjčky nebo hypotéky. Principem tedy je, že se dají dohromady existující cenné papíry různé kvality (kvalitní i nekvalitní). Do CDO se dostaly americké, špatně zajištěné hypotéky a byly prodávány investorům po celém světě. CDO nepodléhaly bankovnímu dozoru (Lacina, Strejček, Blížkovský, 2016).

Problémy bankovního sektoru se přetransformovaly do většího zadlužení států. Do tzv. finanční propasti (credit crunch) se Spojené státy dostaly právě kvůli systému financování hypotečních úvěrů. Jejímž důsledkem byl krach největších amerických obchodníků s hypotečními úvěry. To mělo za následek znehodnocení měnového kurzu amerického dolaru, a tudíž i následný propad světových burz. To zapříčinilo prudké zvýšení cen komodit, zejména cen ropy. Nejistota na finančních trzích způsobila obavu bankovních domů půjčovat si navzájem mezi sebou peníze. Také občané si hromadně začali vybírat své úspory ze strachu, že o své prostředky přijdou. Některé státy se rozhodly dostat bankovní domy z platebních nesnází, aby tím zabránily vzniku větších problémů pro svou národní ekonomiku. Tento krok však vedl jen k dalšímu útlumu investic a spotřeby, a tím také i ke zpomalení celkového hospodářského růstu (v EU v roce 2009 klesl HDP meziročně o 4,3 %). Negativní fiskální situace států eurozóny se dále prohlubovala, jelikož státy vynakládaly větší prostředky na záchranu svých bank a na sociální dávky v nezaměstnanosti, a při tom jim kvůli celkovému poklesu ekonomické aktivity klesaly příjmy z daní. Hodnoty veřejných deficitů a dluhů vůči HDP se zhoršily, protože se jejich nominální vyjádření vztahuje k HDP. Je pochopitelné že, když je hodnota HDP nižší, tak i procentuální vyjádření deficitu vůči HDP je méně příznivé.

Vlády členských států EU v říjnu 2008 provedly čtyřicet národních záchranných programů pro bankovní domy ve finanční tísní. Celkové náklady na tyto národní programy v prvních dvou letech krize činily asi 4 600 miliard EUR, tedy zhruba 20 % HDP EU (celkově dosáhly náklady závratných 30 % HDP EU). EU se ihned po začátku finanční krize dohodla na zvýšení a harmonizaci úrovně národních garancí vkladů střadatelů v bankách na 100 000 EUR na účet jedné osoby v jedné bance. Cílem bylo zvýšit bezpečí pro občany a odvrátit tak útoky na banky prostřednictvím masových výběrů likvidity. Sjednání výše garancí v rámci EU zase zabezpečilo to, aby střadatelé nepřeléváli své prostředky z jednoho státu do druhého, podle výše státní garance, a „nepřiléváli tím olej do ohně“ finanční krize (Lacina, Strejček, Blížkovský, 2016).

2.3 Dluhová krize eurozóny

Na konci roku 2009 se zdálo, že se EU podařilo zastavit další pokles hospodářské aktivity a unijní orgány začaly uvažovat o exit strategy, tedy o ústupové cestě od mimořádných opatření a o přesunu těžiště k obnově hospodářského růstu. Tehdy ještě nikdo neočekával, že další těžký šok má evropská ekonomika teprve před sebou. Počínaje jarem 2010 se začalo ukazovat, že finanční krize odhalila také značné slabiny evropského měnového projektu. Poté

co globální krize dopadla na rozpočty členských zemí, a zejména na rozpočty zemí eurozóny, se ukázalo, že ekonomická výkonnost a konkurenceschopnost mnoha členských zemí je tak nízká, že bez rostoucího vnějšího zadlužení nemohou přežít (Mlčoch, 2013).

Dluhovou krizi eurozóny můžeme zařadit do tzv. druhé fáze finanční krize. Prvními členskými státy, které požádaly v roce 2010 o finanční půjčku (asistenci) ze zdrojů států eurozóny a Mezinárodního měnového fondu (dále jen MMF), se staly Řecko, Portugalsko a Irsko. Podle Laciny (2016), se tak stalo proto, že tyto státy nebyly schopny financovat svůj nově emitovaný dluh na finančních trzích, protože rating jejich dluhopisů se výrazně zhoršil a těmto státům hrozila „restrukturalizace dluhu“, což je eufemistické označení pro státní bankrot. Pro ilustraci: pokud takové zemi chce někdo půjčit a z důvodu nárůstu rizika požaduje úrokovou sazbu vyšší než 8 %, tak tato země na to již nemá finanční prostředky. Proto si zadlužené země přestaly půjčovat na finančních trzích a požádaly o lacinější půjčku eurozónu a MMF. Postupně vysoké úrokové sazby nových dluhopisů ohrožily i další země eurozóny s vysokou mírou vládního dluhu, např. Španělsko, Itálii a Belgii.

2.4 Posílení správy ekonomických záležitostí v EU

Evropská unie a její zástupci, v podobě členských zemí, přijali řadu důležitých rozhodnutí, která posílila ekonomickou a rozpočtovou koordinaci v celé EU a eurozóně. Těmito rozhodnutími se tak vyvážila jistá nerovnováha existující mezi oběma částmi evropské hospodářské a měnové unie. Krize eurozóny poukázala na fakt, že je důležité koordinovat hospodářské politiky členských států. S cílem zajistit užší spolupráci přijala EU řadu rozhodnutí. Tímto krokem mohly členské státy lépe přispět ke svému rozvoji a tvorbě nových pracovních míst.

Nová správa ekonomických záležitostí byla založena na třech hlavních zásadách, souvisejících s reakcí na krizi:

- posílení společného hospodářského programu přísnějším dohledem EU,
- opatření zabezpečující stabilitu eurozóny a
- opatření v zájmu ozdravení finančního sektoru (Evropská komise, 2011).

2.4.1 Posílení společného hospodářského programu přísnějším dohledem EU

Aby se EU navrátila na cestu růstu a vyřešila ekonomické problémy, s kterými se potýkala, bylo nezbytné vytvořit nový společný rámec. Mezi členskými státy v minulosti chyběl jasný systém správy ekonomických záležitostí, a to byl právě důvod, proč tyto státy čelily často makroekonomickým nerovnovahám a svých příležitostí neuměly využít. I z tohoto důvodu byla EU právě v době krize mnohem zranitelnější. Proto se Evropská komise rozhodla navrhnout strategii, díky které by EU vyvedla z krize.

a) Evropa 2020, roční analýza růstu a Pakt euro plus

Jedním ze zmiňovaných opatření bylo právě vytvoření strategie Evropa 2020. Tato strategie byla vytvořena, aby z EU učinila inteligentní a udržitelnou ekonomiku, která podporuje začleňování a vykazuje vysokou úroveň zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti. Evropa 2020 vytváří novou vizi Evropy jako evropského sociálně tržního hospodářství pro 21. století. V této strategii Evropská unie jasně vymezila cíle, kterých by chtěla dosáhnout do roku 2020.

Strategie Evropa 2020 stanovuje tři základní priority:

- Inteligentní růst, díky kterému je možné rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích.
- Udržitelný růst, díky kterému je možné podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje.
- Růst podporující začlenění, jehož cílem je podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností (Evropská komise, 2010).

Za tímto účelem Evropská komise navrhla následujících pět cílů EU:

- 75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být zaměstnáno,
- 3 % HDP Evropské unie by měla být investována do výzkumu a vývoje,
- v oblasti klimatu a energie by mělo být dosaženo cílů „20-20-20“³ (včetně zvýšení závazku na snížení emisí na 30 %, pokud budou podmínky příznivé),

³ Oblast změny klimatu a energetiky: Za prvé snížit emise skleníkových plynů o 20 % (nebo dokonce o 30 %, pokud k tomu budou vytvořeny podmínky) ve srovnání se stavem v roce 1990, za druhé zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na 20 % a za třetí zvýšit energetickou účinnost o 20 % (Evropská komise, 2011).

- podíl dětí, které předčasně ukončí školní docházku, by měl být pod hranicí 10 % a nejméně 40 % mladší generace by mělo dosáhnout terciární úrovně vzdělání,
- počet osob ohrožených chudobou by měl klesnout o 20 milionů (Evropská komise, 2010).

Tyto cíle jsou ve vzájemném vztahu a jsou prvořadě pro dosažení celkového úspěchu. Komise navrhla převést cíle EU do podoby vnitrostátních cílů a směrů, a tím zaručit, že každý členský stát strategii Evropa 2020 přizpůsobí své konkrétní situaci. Tyto cíle se sestávají ze tří priorit, avšak nejsou zcela vyčerpávající (Evropská komise, 2010).

Komise také předložila sedm stěžejních iniciativ, které se staly katalyzátorem pokroku v každém z prioritních témat, tj. Inovace v Unii, Mládež v pohybu, Digitální program pro Evropu, Evropa méně náročná na zdroje, Průmyslová politika pro éru globalizace, Program pro nové dovednosti a pracovní místa, Evropská platforma pro boj proti chudobě (Evropská komise, 2010).

Těchto sedm stěžejních iniciativ je závazných jak pro Evropskou unii, tak pro členské státy. Nástroje na úrovni EU, jako například jednotný trh, finanční nástroje a nástroje vnější politiky, jsou plně mobilizovány za účelem odstranění překážek a dosažení cílů strategie Evropa 2020 (Evropská komise, 2010).

V lednu 2011 Evropská komise popsala podrobněji budoucí vývoj v roční analýze růstu, která obsahovala deset konkrétních priorit pro rok 2011. V této analýze poukázala na naléhavá opatření týkajících se budoucích osmnácti měsíců (Evropská komise, 2010).

První tři priority se týkaly zajištění makroekonomické stability, další čtyři priority se týkaly posílení strukturálních reforem a poslední tři priority k urychlení kroků, které povedou k posílení růstu (Evropská komise, 2010).

V politické rovině byl v roce 2011 přijat doplňující program dodatečných reforem Pakt euro plus⁴, kterého se zúčastnily členské státy eurozóny a dalších šest států, tj. Bulharsko, Dánsko, Litva, Lotyšsko, Polsko a Rumunsko. Tyto státy se v Paktu zavázaly, že budou provádět strukturální reformy zaměřené na zlepšení konkurenceschopnosti, zaměstnanosti, finanční stability a fiskální situace. Pakt byl schválen vedoucími představiteli EU. Všech 23 signatářských zemí se zavázalo provést všechny reformy, které Pakt ukládá. Ostatní čtyři

⁴ Neúčastnily se jej Chorvatsko, Česká republika, Maďarsko, Švédsko a Velká Británie.

členské státy (v té době bez Chorvatska, které do EU přistoupilo v roce 2013) se mohly dobrovolně rozhodnout, zda k paktu přistoupí.

Pakt je plně začleněn do nové správy ekonomických záležitostí a závazky v něm přijaté začlenily členské státy do svých národních programů reforem.

b) Od „Six-Packu“ k „Two-Packu“

Jak již bylo zmíněno, celosvětová hospodářská krize ukázala na jasné nedostatky ve správě ekonomických záležitostí a rozpočtovém dohledu na úrovni EU. Tyto nedostatky byly účinně řešeny během období let 2010–2011 vytvořením evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik a šesti legislativními návrhy, jež jsou známy též jako „balíček šesti právních aktů (Six-Pack)“, který posiluje řadou opatření Paktu stability a růstu.

Balíček šesti právních aktů týkajících se správy ekonomických záležitostí přinesl značné zpřísnění pravidel Paktu o stabilitě a růstu a jejich uplatňování. Díky tomuto balíčku byla také koordinace hospodářských a rozpočtových politik sloučena do jednoho postupu, nám dobře známého evropského semestru. Šest právních předpisů se týkalo reformy správy ekonomických záležitostí v EU.

Balíček dvou právních aktů byl schválen v květnu 2013. Skládá se ze dvou nařízení, jež mají sloužit k dalšímu prohloubení hospodářské integrace a konvergence členských států eurozóny. Nařízení rozvíjí a doplňují reformy balíčku šesti právních aktů týkající se Paktu o stabilitě a růstu, evropského rámce fiskálního dohledu a evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik. První nařízení se vztahuje na všechny členské státy eurozóny a obsahuje zvláštní pravidla, jež se použijí na členské státy podléhající nápravné složce paktu, tzv. postupu při nadměrném schodku. Druhé nařízení stanovuje jasná a zjednodušená pravidla pro posílení dohledu nad členskými státy, jež čelí závažným těžkostem ve vztahu ke své finanční stabilitě, na členské státy, jimž je poskytována finanční pomoc, a na členské státy, které ukončují programy finanční pomoci.

Balíček dvou právních aktů vytváří v eurozóně společný rámec, který vychází z odstupňovaného přístupu. Zavádí odpovídající požadavky na dohled pro celou řadu rozpočtových scénářů, aby bylo zajištěno hladké a nepřetržité sledování politiky (Rada EU, 2017).

2.4.2 Zabezpečení stability eurozóny

Ekonomická krize vyvinula obrovský tlak na veřejné finance a zvýšila úroveň schodků a veřejného dluhu ve všech členských státech EU. Třem členským státům, které nepatří k eurozóně, poskytly EU, MMF a Světová banka finanční pomoc, prostřednictvím mechanismu platební bilance, výměnou za souhlas s provedením programů fiskální konsolidace a strukturálních reforem. První program byl dohodnut s Maďarskem, které mezi říjnem 2008 a listopadem 2010 obdrželo prostředky ve výši 5,5 miliardy EUR. Druhý program byl v lednu 2009 schválen pro Lotyšsko výměnou za pomoc ve výši až 7,5 miliardy EUR. Třetí program na 5 miliard EUR byl v květnu 2009 dohodnut s Rumunskem (Evropská komise, 2011).

Se zvětšujícím se rizikem bankrotu některých členských států eurozóny se rovněž i záchranné programy eurozóny a MMF postupně vyvíjely a sílily, aby zajistily finanční stabilitu EU a eurozóny.

Členské státy EU zřídily v květnu 2010 dočasný mechanismus stabilizace, kterým chtěly ochránit svou finanční stabilitu v situaci, kdy se potýkaly s krizí státního dluhu. Součástí mechanismu stabilizace se staly dva úvěrové programy:

- Evropský mechanismus finanční stabilizace (EFSM)

V rámci EFSM si Evropská komise si mohla vypůjčit jménem EU až 60 miliard EUR, na které se vztahuje absolutní rozpočtová záruka EU. Z EFSM lze poskytnout pomoc všem členským státům EU. Tento mechanismus byl aktivován pro Irsko, Portugalsko a Řecko.

- Evropský nástroj finanční stability (EFSF)

Skutečná celková úvěrová kapacita EFSF činila 440 miliard EUR. Úvěry byly financovány dluhopisy EFSF a jinými dluhovými nástroji na kapitálových trzích. Byly zajištěny podílíky, jimiž v tomto případě byly členské státy eurozóny. Tento nástroj byl aktivován pro Irsko, Portugalsko a Řecko. Od vytvoření Evropského stabilizačního mechanismu (ESM) není z EFSF poskytována žádná finanční pomoc (Evropský parlament, 2017).

Evropský nástroj finanční stability (EFSF) však nezastavil dluhovou krizi, pouze ji zbrzdil, a to z důvodu jeho dočasného charakteru. V říjnu 2012 byl vytvořen mechanismus primární podpory v podobě Evropského stabilizačního mechanismu (ESM), který v hlavních rysech vychází z EFSF a v současnosti je jediným nástrojem finanční pomoci členským státům

eurozóny. Jeho celková skutečná úvěrová kapacita činí 500 miliard EUR. Úvěry jsou financovány z výpůjček ESM na finančních trzích a jsou zajištěny podílíky, tedy členskými státy eurozóny. Z ESM byla poskytnuta finanční pomoc Španělsku, Kypru a Řecku. První poskytnutou pomocí z těchto záchranných mechanismů byla jednorázová půjčka pro Řecko v roce 2010 ve výši 60 miliard EUR.

V prvé řadě muselo Řecko provést nezbytné strukturální reformy, především reformovat svůj daňový, sociální a pracovní systém. Půjčka pro Řecko tak byla závislá na vytvoření úprav zákonů, na jejichž harmonogramu se Řecko dohodlo se zeměmi eurozóny a MMF. Poskytování jednotlivých částí půjčky záviselo na splnění určitých kroků ze strany Řecka. Na implementaci dohlížela tzv. „trojka“. K uplatnění podobného mechanismu došlo i u následujících záchranných programů (EFSF, ESM) pro všechny státy, jimž byla poskytnuta pomoc. Tzv. „trojku“ tvoří zástupci evropských institucí:

- Evropská komise,
- Evropská centrální banka a
- Mezinárodní měnový fond.

2.4.3 Ozdravění finančního sektoru

Již od roku 2008 se EU zaměřuje na odstraňování nedostatků v regulaci finančního sektoru a na posilování dohledu. Proto byla v lednu 2011 ve spolupráci s Evropskou radou pro systémová rizika, zřízena nová přísná struktura finančního sektoru, která má za cíl včas makroekonomická rizika rozeznat.

Doplňují ji tři evropské orgány dohledu pro jednotlivá odvětví:

- Evropský orgán pro bankovníctví,
- Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění a
- Evropský orgán pro cenné papíry a trhy.

Přísněji se definovala pravidla týkající se kapitálových požadavků na banky, investiční společnosti a pojišťovny. Zavedený globální přístup má zajistit, aby žádný finanční aktér, trh ani produkt neunikl náležité regulaci a účinnému dohledu. Za stejně důležité považují, aby se banky již více nespolehaly na zásahy vlád v případě, kdy se potýkají s vážnými problémy. Současně s těmito kroky se snažily zabezpečit životaschopnost bankovního sektoru a překonání krize.

Zátěžové testy bank se staly jedním z nástrojů dohledu používaných na úrovni EU ke zjištění možných slabin a k předcházení možného pádu. Testy posoudily celkovou odolnost bankovního sektoru v EU a solventnosti jednotlivých bank za předpokladu vzniku nepříznivých událostí. Tyto činnosti řídí Evropský orgán pro bankovníctví a dalšími zúčastněnými jsou Evropská centrální banka, Evropská komise a orgány dohledu členských států, které zodpovídají za provedení testů na národních úrovních. Nezávisle na tom Evropský orgán pro bankovníctví hodnotí struktury financování bank a likviditu jejich portfolií aktiv (Evropská komise, 2011).

2.5 Posílení hospodářské a fiskální koordinace

Tyto záchranné programy byly vyváženy zpřísněním reformního úsilí v zemích postižených dluhovou krizí a zvýšením úrovně koordinace hospodářských a rozpočtových politik. Kromě toho v několika krocích došlo k posílení hospodářské a fiskální koordinace pro celou EU, ale i eurozónu zvlášť. V roce 2010 byl schválen tzv. evropský semestr, o kterém se podrobněji dozvíte v následující kapitole.

Ve stručnosti se jedná o upevnění již existujícího nástroje hospodářské a fiskální koordinace v rámci hlavních směrů hospodářské politiky. Celý proces začíná, když Evropská komise předloží Roční přehled růstu, který slouží jako základ pro národní stabilizační a konvergenční program každého státu EU a jejich Národních reformních programů. O nich potom na jaře diskutuje ECOFIN a Evropská rada je následně schválí. Tyto dokumenty jsou jakýmsi externím auditem EU, v němž EU vyjadřuje svůj názor na to, co by měl konkrétní členský stát ve svém rozpočtu a reformních krocích příští rok učinit. V druhém semestru roku, tzv. národním semestru, schvalují národní orgány, tedy parlamenty na návrh vlád, rozpočty na další rok.

Nejvýznamnější posílení hospodářské a fiskální koordinace představovalo přijetí Smlouvy o stabilitě, koordinaci a vládnutí v HMU⁵, často označované jako fiskální kompakt. Tato smlouva umožnila vznik ESM. Právně se opět jedná, podobně jako u ESM, o mezinárodní smlouvu stojící mimo právní a smluvní rámec EU. Fiskální kompakt zavazuje státy, aby do svého právního řádu, nejlépe přímo do ústavy, zakotvily pravidlo, že jejich strukturální rozpočet

⁵ Treaty on Stability, Coordination and Governance in the Economic and Monetary Union byla dohodnuta na Evropské radě v roce 2012. Smlouvu ratifikovaly všechny státy EU, s výjimkou Velké Británie. Česká republika tuto smlouvu přijala v roce 2014.

bude vyrovnaný nebo v přebytku, tzv. „zlaté fiskální pravidlo“. Povolen je deficit strukturálního rozpočtu do výše 0,5 % HDP dané země. Státy také mají nově povinnost ročně snižovat o 1/20 tu část svého vládního dluhu, která je nad maastrichtskou hranicí 60 %. Na dodržování fiskálního kompaktu dohlíží Evropská komise, která může udělit pokutu do výše 0,1 % HDP. Předpokládá se, že fiskální kompakt bude v budoucnu zabudován do smluv EU (Lacina, Strejček, Blížkovský, 2016).

3 Evropský semestr jako nástroj hospodářské politiky EU

Globální krize poznamenala celý svět. Bývalý předseda evropské komise José Manuel Barroso ve sdělení Evropské komise z roku 2010 oznámil: „Krize je výstražným signálem. Díky ní si uvědomujeme, že návrat k obvyklým pořádkům by nás vedl k postupnému úpadku do postavení druhořadého hráče na nové globální scéně. Pro Evropu to znamená okamžik pravdy. Na řadě jsou odvážná a ambiciózní opatření.“

3.1 Evropský semestr

Jedním z hlavních kroků, které přispívají k správnému plnění dlouhodobé strategie Evropa 2020, bylo vytvoření evropského semestru. Evropský semestr představuje roční cyklus koordinace hospodářských a fiskálních politik v rámci EU. Je zaměřen na období šesti měsíců od začátku každého roku, a proto se označuje názvem „semestr“. Během tohoto období uvádějí členské státy EU své rozpočtové a hospodářské politiky do souladu s cíli a pravidly dohodnutými na úrovni EU (Rada EU, 2017).

Evropský semestr se týká tří okruhů koordinace hospodářských politik:

- strukturálních reforem se zaměřením na podporu růstu a zaměstnanosti v souladu se strategií Evropa 2020,
- fiskálních politik s cílem zajistit udržitelnost veřejných financí v souladu s Paktem stability a růstu,
- zamezení nadměrné makroekonomické nerovnováze.

Byl vytvořen proto, aby přispíval k zajištění konvergence a stability v EU, podpořil hospodářský růst, zamezil makroekonomické nerovnováze v EU a rovněž přispíval k provedení strategie Evropa 2020. V Příloze č. 1 jsou vyobrazeny činnosti, které provádí evropské instituce v jednotlivých časových obdobích. V EU, která je tvořena vysoce integrovanými ekonomikami,

může lepší koordinace politik pomoci zabránit rozdílům a přispět k zajištění konvergence a stability v EU jako celku, ale i v jednotlivých členských státech. Postupy pro koordinaci hospodářských politik, které existovaly do roku 2010, byly uplatňovány nezávisle na sobě. Členské státy proto považovaly za potřebné, aby byly harmonogramy těchto postupů synchronizovány s cílem tento proces zjednodušit a lépe sladit cíle vnitrostátních rozpočtových politik a politik v oblasti růstu a zaměstnanosti a také současně zohlednit cíle, které členské státy stanovily na úrovni EU. Dále bylo zapotřebí rozšířit oblast dohledu a koordinace na širší makroekonomické politiky. Z těchto důvodů Evropská rada v rámci širší reformy správy ekonomických záležitostí EU rozhodla o zavedení evropského semestru v roce 2010. Právním základem tohoto procesu je balíček šesti právních aktů reformující Pakt o stabilitě a růstu. První cyklus evropského semestru proběhl v roce 2011.

3.1.1 Evropský semestr a jeho fungování

Evropský semestr funguje podle jasně stanoveného harmonogramu, v souladu s nímž členské státy obdrží rady na úrovni EU, a poté předkládají své plány politik, jako jsou „národní programy reforem“ a „programy stability a konvergenční programy“, které je třeba posoudit na úrovni EU.

Po vyhodnocení těchto plánů jsou jednotlivým členským státům přidělena příslušná doporučení, která se týkají jejich vnitrostátních rozpočtových a reformních politik. Následně členské země tato doporučení zohlední při sestavování svého rozpočtu na následující rok a při přijímání rozhodnutí týkajících se hospodářské politiky, politik v oblastech zaměstnanosti, vzdělávání, aj. V případech nezbytně nutných obdrží členský stát také doporučení k nápravě makroekonomické nerovnováhy. Celkový harmonogram semestru lze rozdělit na přípravnou fázi a tři další fáze.

V přípravné fázi semestru se provádí analýza situace a činnosti navazující na předchozí rok. Tato fáze probíhá v měsících listopad a prosinec. Během těchto měsíců Evropská komise vydá roční analýzu růstu a zprávu mechanismu varování pro nadcházející rok. Také předloží návrh doporučení Rady, který se týká hospodářské politiky eurozóny (Rada EU, 2017).

V roční analýze růstu je nastíněn názor Evropské komise, týkající se politických priorit EU na nadcházející rok. Členské státy jsou vyzvány, aby tyto priority zohlednily při sestavování svých hospodářských politik na nadcházející rok. Ve zprávě mechanismu varování je posuzován makroekonomický vývoj v jednotlivých členských státech EU (Rada EU, 2017).

Na základě zprávy mechanismu varování se Evropská komise může rozhodnout, že provede hloubkový přezkum zemí, u kterých je riziko potenciální makroekonomické nerovnováhy považováno za vysoké. Tyto přezkumy napomáhají určit, zda existuje potenciální makroekonomická nerovnováha. V případě, že existují, tak se následně určí, jaká je jejich přesná povaha a rozsah. Tyto zprávy rovněž umožňují Evropské komisi předložit členským státům doporučení týkající se politik (Rada EU, 2017).

V návrhu doporučení týkajícím se hospodářské politiky eurozóny jsou členské státy eurozóny vyzvány k provádění politik, které jsou pro ně specifické. Cílem je dosáhnout v rámci správy ekonomických záležitostí EU lepšího propojení dimenze eurozóny s dimenzí členských států (Rada EU, 2017).

První fáze náleží stanovení politických pokynů na úrovni EU. Tato fáze probíhá v měsících leden, únor a březen. V lednu až v únoru Rada EU jedná o roční analýze růstu, stanovuje celkové politické pokyny a přijímá závěry. Rovněž také projedná a případně pozmění návrh doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, a dohodne se na něm.

Evropský semestr má vliv na celou řadu politik a Rada EU o něm jedná v rámci různých složení. Roční analýzu růstu projednává rovněž Evropský parlament, který může zveřejnit zprávu z vlastního podnětu. Vydává také stanovisko k hlavním směrům politik zaměstnanosti.

Evropský parlament se do evropského semestru zapojuje prostřednictvím hospodářského dialogu. Parlament může k projednání otázek týkajících se evropského semestru přizvat předsedu Rady, Komisi i případně předsedu Evropské rady nebo předsedu Euroskupiny. Možnost účastnit se výměny názorů může být nabídnuta i jednotlivým členským státům (Rada EU, 2017).

V březnu Komise zveřejňuje zprávy o jednotlivých zemích pro všechny členské státy, které se účastní evropského semestru. Zprávy o jednotlivých zemích zahrnují hloubkové přezkumy makroekonomické nerovnováhy pro členské státy, u nichž bylo riziko této nerovnováhy podle odhadů vysoké. Na základě těchto přezkumů může Komise pro příslušné členské státy navrhnout doporučení za účelem nápravy zjištěné nerovnováhy. Tato doporučení lze vydat současně se zveřejněním hloubkového přezkumu nebo později, spolu s dalšími doporučeními pro jednotlivé země (Rada EU, 2017).

Evropská rada poskytuje politické směry, které vycházejí z roční analýzy růstu, jakož i z rozboru provedeného Radou EU a z jejích závěrů. Členské státy jsou vyzvány, aby tyto směry a závěry ze zpráv o jednotlivých zemích zohlednily při přípravě svých programů stability nebo konvergenčních programů a národních programů reforem. V těchto programech jsou nastíněny rozpočtové politiky členských států a jejich politiky na podporu růstu a konkurenceschopnosti (Rada EU, 2017).

Druhá fáze semestru je zaměřená na cíle, politiky a plány jednotlivých zemí. Tato fáze probíhá v měsících duben, květen, červen a červenec. V dubnu členské státy předkládají své plány politik, mezi ně patří programy stability a konvergenční programy, ve kterých je nastíněna střednědobá rozpočtová strategie členských států, a národní programy reforem, v nichž jsou uvedeny plány členských států v oblasti strukturálních reforem zaměřené na podporu růstu a zaměstnanosti. Od členských států se očekává, že tyto programy předloží do 15. dubna, nebo nejpozději do konce dubna.

V květnu Evropská komise vyhodnocuje plány politik jednotlivých členských států a předkládá návrhy doporučení pro jednotlivé země.

V období měsíce června Rada EU projedná navržená doporučení pro jednotlivé země a dohodne se na jejich konečném znění. Konečné znění doporučení poté potvrdí Evropská rada. V průběhu července rada EU přijímá doporučení pro jednotlivé země. V tomto okamžiku jsou členské státy vyzvány k provedení svých přijatých doporučení.

Třetí fáze je fází prováděcí. Probíhá v průběhu měsíce července až do konce roku. Toto období, zbývajících šesti měsíců, bývá označováno jako tzv. národní semestr. V tomto období členské státy zohlední daná doporučení při sestavování státních rozpočtů pro nadcházející rok. Členské státy eurozóny musejí předložit Evropské komisi a Euroskupině do poloviny října své návrhy rozpočtových plánů. Členské státy přijmou své státní rozpočty na konci roku.

Další cyklus evropského semestru je zahájen koncem roku, kdy Komise podává přehled o hospodářské situaci v rámci roční analýzy růstu na nadcházející rok. Komise začne vyhodnocovat pokrok, jehož jednotlivé země při provádění doporučení dosáhly (Rada EU, 2017).

3.2 Pravidla a dokumenty evropského semestru

3.2.1 Pakt stability a růstu

Pakt stability a růstu je soubor pravidel pro koordinaci vnitrostátních fiskálních politik v EU. Jeho cílem je dosáhnout zdravého stavu veřejných financí, který je nezbytný pro zajištění cenové stability a udržitelného růstu podporujícího tvorbu pracovních míst. Tento pakt v sobě zahrnuje složky preventivní a složku nápravnou.

Úkolem preventivní složky je zajistit udržitelné fiskální politiky po dobu hospodářského cyklu prostřednictvím plnění střednědobých rozpočtových cílů, které mají stanoveny jednotlivé členské státy.

Úkolem nápravné složky je zajistit, aby země EU přijaly nápravná opatření, pokud jejich schodek veřejných financí nebo veřejný dluh překročí referenční hodnoty ve výši 3 %, resp. 60 % HDP, stanovené ve smlouvě.

Podle Paktu o stabilitě a růstu musí členské státy předkládat svoje programy stability a konvergenční programy k posouzení na úrovni EU. Toto posouzení slouží k tomu, aby se zjistilo, do jaké míry jsou tyto programy v souladu s preventivní složkou paktu, a zároveň představuje významnou součást evropského semestru.

Střednědobý rozpočtový cíl je základním kamenem preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu. V rámci evropského semestru je posuzováno, jak členské státy tohoto cíle dosahují nebo zda se k němu snaží vhodným postupem přiblížit. Tento cíl odkazuje na rozpočtové strukturální saldo, kterým chápeme rozdíl mezi vládními příjmy a výdaji, jež chrání daný členský stát proti tomu, aby po dobu trvání hospodářského cyklu nedošlo k překročení hodnoty 3 % HDP stanovené ve Smlouvě, a zároveň zdali zajišťuje dlouhodobou udržitelnost veřejných financí.

Daný pokrok, kterého by měly každoročně členské státy každoročně dosáhnout při plnění tohoto cíle, je označován jako přibližování se ke střednědobému rozpočtovému cíli. Vedle posouzení pokroku je prováděna analýza toho, jestli je nárůst výdajů plně financován opatřeními na straně příjmů, což je jedním z výdajových kritérií.

Programy stability a konvergenční programy předkládané členskými státy v rámci semestru ukazují, jakým způsobem se jednotlivé státy přibližují ke stanovenému cíli. Programy stability či konvergenční programy prezentují způsob, jakým daný členský stát snaží

ve střednědobém horizontu zabezpečit zdravou fiskální pozici, a to v souladu s požadavky paktu.

Konvergenční programy vypracovávají státy, které jako svou měnu nepoužívají euro. Významnou podmínkou pro dosažení udržitelnosti veřejných financí je splnění požadavků Paktu o stabilitě a růstu. Splnění požadavků paktu je požadováno u každé země před tím, než je jí umožněno připojit se k eurozóně, proto jsou nazývány jako programy konvergenční. Tento požadavek se vztahuje na všechny členské státy, které nemají trvalou výjimku z povinnosti přijmout euro.

Programy stability vypracovávají státy, které přijaly euro za svou národní měnu. Splnění uvedených požadavků je při nejmenším nebytným pro zajištění fiskální stability v rámci prostoru s jednotnou měnou, proto jsou nazývány jako programy stability (Rada EU, 2017).

3.2.2 Národní programy reforem

Národní program reforem je dokument, v němž členský stát nastíní svůj plán strukturálních reforem na podporu růstu a zaměstnanosti v souladu se strategií Evropa 2020. členské státy předkládají své národní programy reforem za účelem koordinace a hodnocení v rámci evropského semestru.

Jak již bylo zmíněno, cílem strategie Evropa 2020 je vytvořit v EU podmínky pro inteligentnější a udržitelnější hospodářský růst více podporující začlenění. Ve strategii je uvedeno pět cílů EU, jichž má být do roku 2020 dosaženo v oblasti zaměstnanosti, vzdělávání, sociálního začleňování, inovací, klimatu a spotřeby energie. V rámci těchto cílů členské státy přijaly v každé z pěti uvedených oblastí vlastní vnitrostátní cíle. Ve svých každoročních národních programech reforem následně členské státy představují opatření na dosažení těchto cílů.

3.2.3 Doporučení pro jednotlivé členské státy

Doporučení pro jednotlivé členské státy jsou dokumenty, které obsahují analýzu hospodářské situace jednotlivých států a doporučená opatření, která by jednotlivé členské státy měly během 12 měsíců přijmout za své.

Doporučení pro každý členský stát vypracuje Evropská komise, poté je v červnu potvrzuje Evropská rada, a nakonec je v červenci přijímá Rada EU. Doporučení pro jednotlivé země se mohou zabývat oblastmi, jako je stav veřejných financí, reformy důchodových

systémů, výzvy v oblasti vzdělávání a inovací, opatření pro vytváření pracovních míst a pro boj proti nezaměstnanosti atd. Komise tato doporučení vydává v květnu, tedy poté co dokončí vyhodnocování plánů politik členských států, tj. národních programů reforem a programů stability či konvergenčních programů (Rada EU, 2017).

3.2.4 Roční analýza růstu

V roční analýze růstu je představen názor Komise ohledně politických politik, které by členské státy měly zohlednit při koncipování svých hospodářských politik na nadcházející rok. Komise tuto analýzu vydává v listopadu roku, který předchází roku evropského semestru.

Hlavním účelem roční analýzy růstu je poskytnout podklad pro diskutování o obecných prioritách, o kterých rozhoduje Rada EU a které jsou rovněž zohledněny v hospodářských a rozpočtových rozhodnutích jednotlivých členských států. Následně členské státy představí tato rozhodnutí v průběhu měsíce dubna ve svých programech stability a konvergenčních programech, v rámci Paktu o stabilitě a růstu, a národních programech reforem, v rámci strategie Evropa 2020.

Roční analýza růstu vychází jak z pokroku při plnění cílů strategie Evropa 2020, týkajících se oblasti zaměstnanosti, vzdělávání, sociálního začleňování, inovací, klimatu a spotřeby energie, tak i makroekonomické zprávy, která podává přehled o hospodářské situaci v EU. Analýza rovněž vychází ze společné zprávy o zaměstnanosti, která analyzuje situaci v oblasti zaměstnanosti a také sociální situaci v EU. Důležitými dokumenty jsou v neposlední řadě také výroční zprávy o stavu integrace jednotného trhu.

3.2.5 Zpráva mechanismu varování

Ve zprávě mechanismu varování jsou určeny členské státy, jejichž makroekonomická situace může opravňovat k provedení dalšího hloubkového přezkumu. Tuto zprávu zveřejňuje Evropská komise, a to v listopadu před zahájením procesu evropského semestru.

Samotný mechanismus varování je součástí postupu při makroekonomické nerovnováze, jehož cílem je sledovat makroekonomickou nerovnováhu v celé EU a předcházet jí. Uvedená zpráva vychází ze srovnávacího přehledu 11 ukazatelů, jež umožňují sledování vnější rovnováhy, konkurenceschopnosti, jakož i vnitřní nerovnováhy v členských státech. U každého ukazatele jsou stanoveny varovné prahové hodnoty (Rada EU, 2017).

Riziko nerovnováhy se vyhodnocuje na základě kombinace údajů uvedených ve srovnávacím přehledu s dalšími informacemi a řádného zohlednění situace v jednotlivých státech. Pokud některé tyto ukazatele v daném členském státě překročí stanovená rozmezí, je tato skutečnost prvním signálem potenciální makroekonomické nerovnováhy. Tato informace napomáhá Evropské komisi při rozhodování o tom, má-li provést hloubkový přezkum, či nikoli.

Hloubkové přezkumy určují povahu a rozsah potenciální nerovnováhy v členských státech, u kterých je riziko makroekonomické nerovnováhy považováno za vysoké. Při zjištění nerovnováhy může Evropská komise předložit Radě EU doporučení ohledně možného řešení.

V rámci evropského semestru může Rada přijmout doporučení, nímž daný členský stát požádá, aby byla přijata opatření určená k nápravě zjištěné makroekonomické nerovnováhy. Při zjištění nadměrné makroekonomické nerovnováhy může Komise předložit Radě doporučení, aby se na daný stát vztahovala nápravná složka postupu při makroekonomické nerovnováze, tedy tzv. postup při nadměrné nerovnováze. Tento postup při makroekonomické nerovnováze byl zaveden společně s balíčkem šesti právních aktů, které se týkají správy ekonomických záležitostí z roku 2011.

4 Vliv evropského semestru na hospodářskou politiku ČR

Finanční a ekonomické problémy zasáhly každý stát, respektive jeho hospodářskou politiku, avšak každý z nich různou mírou. Světová finanční krize měla dopad jak na vyspělé ekonomiky, tak i na rozvíjející se ekonomiky. U vyspělých ekonomik byl v období krize zaznamenán propad HDP, zatímco u rozvíjejících se ekonomik se krize projevila v podobě ztráty tempa růstu HDP, např. státy v Asii a Latinské Americe. Světová finanční krize zasáhla Českou republiku v menší míře. Krize byla do země tzv. importována, tzn., že se jednalo o krizi, která byla vyvolána prudkým poklesem zahraniční poptávky. Proto také můžeme říci, že Českou republiku nezasáhla krize finanční, ale následná světová ekonomická krize. Předchozí krize, které zasáhly Českou republiku byly z důvodů interních problémů v zemi (v letech 1997-1998 a v letech 2001-2002).

4.1 Dopady světové ekonomické krize na makroekonomické ukazatele v ČR

Zatímco v roce 2008 bylo zaznamenáno oslabení ekonomického růstu, v roce 2009 již došlo k hospodářskému poklesu. Tento rok zapůsobil negativně také na vývoj zahraničního obchodu se zbožím a službami, ale i v dalších makroekonomických ukazatelích.

4.1.1 Hrubý domácí produkt

Reálný pokles HDP za celý rok 2009, tedy o 4,1 % byl způsoben zejména změnami ve vývoji jeho výdajových složek. Rostoucí výdajovou složkou byla pouze konečná spotřeba. Konečná spotřeba meziročně vzrostla o 1,1 %, což pozitivně působilo na HDP. Zatímco výdaje na konečnou spotřebu domácností rostly mírněji, přesně o 0,3 %, výdaje vládních a neziskových institucí rostly rychleji, přesně o 4,3 %. Nejvýraznější negativní vliv měly výdaje na tvorbu hrubého kapitálu, které meziročně reálně klesly o 17,1 %, když jejich rámci složka výdajů na tvorbu fixního kapitálu zaznamenala reálně snížení o 9,2 % při ještě hlubším poklesu tvorby zásob (CZECHTRADE, 2010).

Tab. 4.1 Meziroční změna HDP v letech 2006 až 2009 (v %)

	2006	2007	2008	2009
Hrubý domácí produkt - meziroční změna	6,8	6,1	2,5	-4,1
Konečná spotřeba - meziroční změna	3,9	3,7	2,8	1,1
z toho: spotřeba domácností	5,0	4,8	3,6	-0,3
Tvorba hrubého fixního kapitálu – meziroční změna	9,6	9,4	-2,7	-17,1
z toho: fixního	6,0	10,8	-1,5	-9,2

Zdroj: CZECHTRADE, 2010 (vlastní úprava)

Tab. 4.2 Hodnoty HDP v letech 2006 až 2009 (v mil., Kč)

	2006	2007	2008	2009
Hrubý domácí produkt (mld. Kč, b.c.)	3 222,4	3 535,5	3 689,0	3 625,9
Výdaje na konečnou spotřebu	2 248,8	2 404,6	2 587,4	2 635,9
- domácností	1 537,2	1 659,6	1 804,2	1 804,3
- vládních institucí	687,0	717,0	752,8	799,0
- neziskových institucí	24,6	28,0	30,3	32,6
Tvorba hrubého fixního kapitálu	796,3	890,3	883,2	814,0
Změna zásob a čisté pořízení cenností	66,9	64,8	50,5	-25,6
Vývoz zboží a služeb	2 462,4	2 830,3	2 844,0	2 507,0
- vývoz zboží	2 144,6	2 479,2	2 466,7	2 100,1
- vývoz služeb	317,9	351,1	377,2	406,9
Dovoz zboží a služeb	2 352,1	2 654,5	2 676,0	2 305,5
- dovoz zboží	2 079,5	2 358,6	2 366,0	1 935,4
- dovoz služeb	272,6	295,9	310,0	370,1

Zdroj: CZECHTRADE, 2010 (vlastní úprava)

Na reálném poklesu HDP se z části také podílel zahraniční obchod se zbožím a službami. Jednotlivé rozdíly v hodnotách jsme však mohli zaznamenat mezi jednotlivými čtvrtletími. Vývoz zboží a služeb se meziročně reálně snížil o 10,8 % a dovoz zboží a služeb reálně snížil o 10,6 %.

V zahraničním obchodu se zbožím a službami sice opět v roce 2009 objem vývozu převýšil objem dovozu. Vývoz dosáhl v běžných cenách 2 507,0 mld. Kč při meziročním poklesu o 337,0 mld. Kč, tj. o 11,8 %. Dovoz dosáhl v běžných cenách 2 305,5 mld. Kč s poklesem o 370,5 mld. Kč, resp. o 13,8 % (CZECHTRADE, 2010).

Tab. 4.3 Vývoz a dovoz zboží mezi lety 2008 a 2009 (v mld. Kč)

	2008	2009
Vývoz zboží	2 473,7	2 138,6
Dovoz zboží	2 406,5	1 989,0

Zdroj: Český statistický úřad, 2017 (vlastní úprava)

Strukturu HDP tak reprezentovaly v roce 2009 v běžných cenách ze 72,7 % výdaje na konečnou spotřebu, z 21,7 % výdaje na tvorbu hrubého kapitálu a z 5,6 % čistý vývoz, (viz. Tab. 4.4).

Tab. 4.4 Struktura HDP v letech 2008 a 2009 (v %)

	2008	2009
Výdaje na konečnou spotřebu	70,1	72,7
Výdaje na tvorbu hrubého kapitálu	25,3	21,7
Čistý vývoz⁶	4,6	5,6

Zdroj: CZECHTRADE, 2010 (vlastní úprava)

Hodnota hrubého disponibilního důchodu dosáhla v roce 2009 celkem 3 617,8 mld. Kč v běžných cenách, (viz. Tab. 4.5). Hrubé národní úspory dosáhly 888,1 mld. Kč a meziročně byly menší o 162,8 mld. Kč (Český statistický úřad, 2017).

⁶ Hodnotu importu (dovoz) odečítáme od hodnoty exportu (vývoz), abychom získali veličinu, vyjadřující čistý vliv zahraničně ekonomického prostředí na výši HDP dané země (Jurečka a kol., 2013).

Tab. 4.5 Vývoj hrubého disponibilního důchodu a hrubých národních úspor v letech 2006 až 2009 (v mld. Kč a v %)

	2006	2007	2008	2009
Hrubý disponibilní důchod (mld. Kč, b.c.)	3 276,4	3 558,0	3 729,8	3 617,8
Hrubé národní úspory (mld. Kč, b. c.)	921,203	1051,2	1050,9	888,1
Hrubé národní úspory (%)	28,1	29,5	28,2	24,5
Hrubé národní úspory (%)	12,7	12,1	11,5	13,6

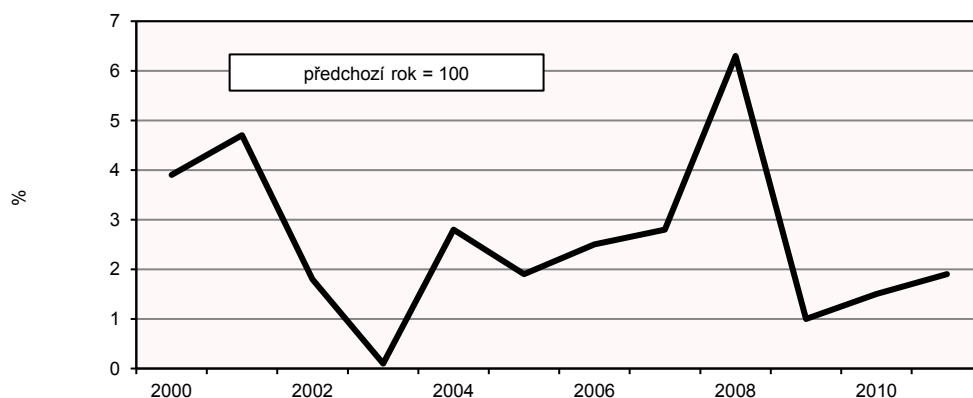
Zdroj: Český statistický úřad, 2017 (vlastní úprava)

Výkonnost základních odvětví převážně meziročně klesla. Výkon průmyslu měřený indexem průmyslové produkce se snížil o 13,4 %, stavební produkce byla ve stálých cenách meziročně nižší o 1,0 %, celkové tržby obchodu klesly o 10,3 %, tržby ve službách klesly v běžných cenách o 10,3 % a reálně o 9,8 %. V zemědělství naproti tomu tržby reálně vzrostly o 11,7 % (CZECHTRADE, 2010).

4.1.2 Míra inflace

U spotřebitelských cen v roce 2008 zaznamenala Česká republika značný nárůst. Tento nárůst byl vyvolaný především globálními, ale i vnitřními příčinami. Největší nárůst byl zaznamenán u cen potravin. Již v roce 2009 se ceny ustálily a meziroční přírůstek nabýval hodnot spotřebitelských cen v EU.

Graf 4.1 Míra inflace v letech 2008 až 2011 (v %)

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

Míra inflace vzrostla v roce 2008 vzrostla o 3,5 p. b. na 6,3 %, v porovnání s předchozím rokem 2007, kdy míra inflace činila 2,8 %. Již v roce 2009 klesla o 5,3 p. b. na hodnotu 1 % (viz. Tab. 4.6.).

Tab. 4.6 Vývoj průměrné roční míry inflace v letech 2006 až 2009 (v %)

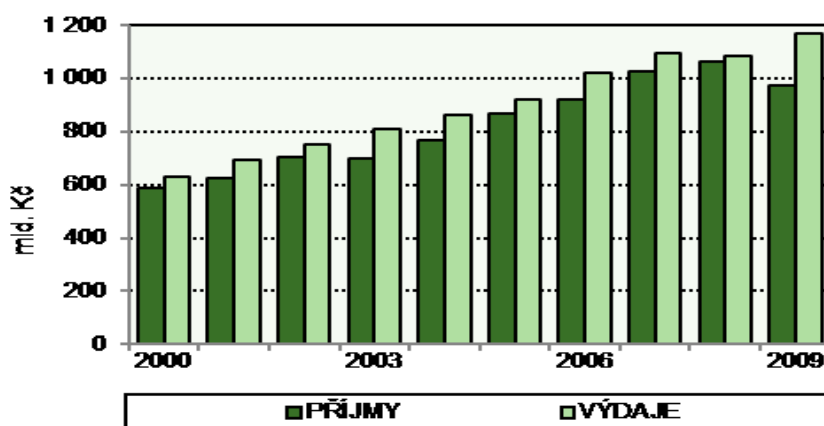
	2006	2007	2008	2009
Průměrná roční míra inflace	2,5	2,8	6,3	1,0

Zdroj: Český statistický úřad, 2017 (vlastní úprava)

4.1.3 Státní rozpočet

Schválený státní rozpočet na rok 2009, publikovaný v zákoně č. 475/2008 Sb., stanovil jeho příjmy ve výši 1 114 mld. Kč, výdaje ve výši 1 152,10 mld. Kč a schodek částkou 38,10 mld. Kč. Ve skutečnosti však překonal očekávání, jelikož jeho celkové příjmy dosáhly částky 974,6 mld. Kč a meziročně se snížily o 8,4 % (tj. 89,3 mld. Kč). Rozpočtové výdaje v roce 2009 činily 1 167 mld. Kč, tedy o 7,7 % více v porovnání s předcházejícím rokem 2008. Rozpočtový schodek v úrovni 192,4 mld. Kč byl tak proti schodku předpokládanému zákonem vyšší o 154,3 mld. Kč. Jeho podíl na nominálním HDP dosáhl -5,3 %. Výsledek státního rozpočtu v roce 2009 byl tak nejhorší v novodobé historii ČR. Rozdíl v dynamice příjmů byl meziročně horší o 12,1 p. b., zatímco u výdajů byla dynamika meziročně vyšší o 8,5 p. b. Negativní tendence ve jeho vývoji akcelerovaly zejména v posledním čtvrtletí roku 2009, kdy se deficit z prvních tří čtvrtletí více než zdvojnásobil – prohloubil se o více než 100 mld. Kč (CZECHTRADE, 2010).

Graf 4.2 Vývoj státního rozpočtu v letech 2000 až 2009 (v mld. Kč)

Zdroj: Český statistický úřad, 2010

Největší objem rozpočtových příjmů reprezentovaly daňové příjmy bez pojistného, které dosáhly 485,4 mld. Kč při meziročním poklesu o 10,8 % a tvořily 49,8 % celkových příjmů státního rozpočtu. Na daňových příjmech se podílela daň z přidané hodnoty 18,1 %,

daně spotřební 12,7 % a daň z příjmu fyzických osob 8,8 %. Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení tvořily částku 347,8 mld. Kč, avšak v porovnání s rokem 2008 byly menší o 37,7 mld. Kč, resp. o 9,8 %. Rozhodující objem rozpočtových výdajů tvořily běžné výdaje v částce 1 033,8 mld. Kč při zvýšení o 54,9 mld. Kč, tj. o 5,6 %. V rámci běžných výdajů bylo nejvíce čerpáno na sociální dávky v celkové výši 429,3 mld. Kč s meziročním navýšením o 28,4 mld. Kč, resp. o 7,1 % (CZECHTRADE, 2010).

4.1.4 Trh práce a nezaměstnanost

V roce 2009 bylo podle výběrového šetření pracovních sil, které zpracoval Český statistický úřad, celkem 5 286,5 tisíc ekonomicky aktivních osob. Jejich počet meziročně narostl o 54,2 tisíc osob. Celková zaměstnanost byla v průměru za celé národní hospodářství 4 934,3 tisíc osob a počet zaměstnaných při meziročním poklesu o 1,1 p. b., tak činil 54,8 % obyvatel ČR starších 15 let. Obecná míra nezaměstnanosti vzrostla meziročně o 2,3 p. b na 6,7 % (Český statistický úřad, 2017).

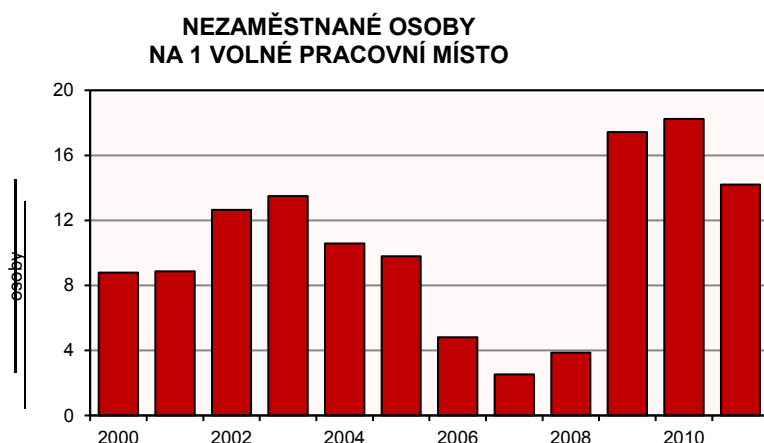
Tab. 4.7 Základní charakteristiky ekonomického postavení obyvatelstva ve věku 15 a více let

	Pracovní síla ekonomicky aktivní (tis. osob)	v tom		Míra ekonomické aktivity (%)	Míra zaměstnanosti (%)	Obecná míra nezaměstnanosti (%)
		zaměstnaní (tis. osob)	nezaměstnaní (tis. osob)			
2006	5 199,4	4 828,1	371,3	59,3	55,0	7,1
2007	5 198,3	4 922,0	276,3	58,8	55,6	5,3
2008	5 232,3	5 002,5	229,8	58,5	55,9	4,4
2009	5 286,5	4 934,3	352,2	58,7	54,8	6,7

Zdroj: Český statistický úřad, 2017 (vlastní úprava)

Trh práce ztratil podle celkové zaměstnanosti 1,2 % osob, což bylo méně než v EU. Avšak výraznou mírou klesla zaměstnanost o 5,9 % v oblasti zpracovatelského průmyslu, který zaměstnává především muže – živitele rodiny. Samotné mzdy a platy občanů České republiky se snížily o 5 %. Pokles zisků byl razantnější hlavně v roce 2008, zatímco v roce 2009 byl úbytek o poznání menší.

Graf 4.3 Počet nezaměstnaných osob na jedno volné pracovní místo

Zdroj: Český statistický úřad, 2012

V roce 2008 připadaly 4 nezaměstnané osoby na 1 volné pracovní místo. Tento počet se v roce 2009 navýšil na necelých 18 nezaměstnaných osob. Avšak s přicházejícím rokem 2010 se tento počet opět mírně snížil na 14 nezaměstnaných osob (viz. Graf 4.3).

4.1.5 Platební bilance

Platební bilance za rok 2009 skončila s celkovým schodkem běžného účtu, který byl překryt přebytkem finančního a kapitálového účtu.

Běžný účet platební bilance za rok 2009 vykázal schodek ve výši 37 mld. Kč a meziročně se podle předběžných údajů zvýšil o 14,1 mld. Kč, tj. o 61,6 %. Jeho výše představovala -0,1 % nominálního HDP a ve srovnání s rokem 2008 narostla o 0,4 p. b. Nárůst schodku běžného účtu byl ovlivněn zejména dalším navýšením pasivního sada bilance výnosů (o 56,6 mld. Kč), zatímco úhrn zahraničního obchodu se zbožím a službami zaznamenal výrazný přebytek (207,6 mld. Kč), a to při meziročním zlepšení obchodní bilance a zhoršení bilance služeb.

Tab. 4.8 Základní položky platební bilance v letech 2008 až 2009 (v mld. Kč)

	2008	2009
I. Běžný účet	-22,9	-37,0
Obchodní bilance	102,7	180,6
Bilance služeb	65,9	27,0
Bilance výnosů	-174,3	-230,9
Bilance převodů	-17,2	-13,7
II. Kapitálová účet	30,4	40,9

III. Finanční účet	59,0	95,1
Přímé investice	36,3	26,4
Portfoliové investice	-9,1	113,8
Finanční deriváty	-14,0	-7,7
Ostatní investice	45,9	-37,4
Změna devizových rezerv (-nárůst)	-40,1	-60,6
IV. Saldo chyb a opomenutí, kurzové rozdíly	-26,4	-38,4

Zdroj: CZECHTRADE, 2010 (vlastní úprava)

Bilance služeb uzavřela rok 2009 s aktivem v úrovni 27 mld. Kč, což představovalo jeho meziroční pokles o 38,9 mld. Kč, resp. o 59 %. V roce 2009 v porovnání s rokem 2008 sice registrovaly nárůst příjmy za služby i výdaje na služby, ale výdajový účet narostl o 53,9 mld. Kč, tj. o 17,7 %, zatímco příjmový pouze o 15 mld. Kč, resp. o 4 %, což reprezentuje předstih meziroční dynamiky výdajů před příjmy o 13,7 p. b.

Bilance výnosů meziročně navýšila záporné saldo o 56,6 mld. Kč, tj. o 32,5 % na -230,9 mld. Kč v roce 2009, když účet výnosů činil 94,1 mld. Kč a účet výdajů 325 mld. Kč. Účet výnosů přitom zaznamenal meziroční zhoršení o 77,8 mld. Kč, tj. o 45,3 % a účet nákladů pouze o 21,1 mld. Kč, resp. o 6,1 %. Na pasivu bilance výnosů v roce 2009 se přitom podílely náhrady zaměstnancům schodkem 13,6 mld. Kč (5,9 %) a investiční výnosů schodkem 217,3 mld. Kč (94,1 %), u nichž přímé zahraniční investice vykázaly pasivum ve výši 221,9 mld. Kč, portfoliové investice v sumě 8,3 mld. Kč a ostatní investice naopak aktivem v úrovni 12,9 mld. Kč.

Účet běžných převodů vykázal za rok 2009 pasivum ve výši 13,7 mld. Kč proti -17,2 mld. Kč v roce předchozím, tzn. že bylo o 3,5 mld. Kč, resp. o 20,5 % nižší. Jeho příjmy se přitom meziročně snížily o 1,9 mld. Kč na 65,6 mld. Kč, tj. o 2,8 % a výdaje o 5,4 mld. Kč na 79,3 mld. Kč, tj. o 6,4 %.

Saldo kapitálového účtu i v roce 2009 v porovnání s rokem 2008 zlepšilo svoje aktivum, a to o 10,6 mld. Kč na 40,9 mld. Kč, resp. o 34,8 %, když jeho příjmy meziročně vzrostly o 27,8 mld. Kč, tj. o 61,1 % na 73,3 mld. Kč a jeho výdaje o 17,2 mld. Kč, tj. o 113,7 %. Znamená to sice vyšší absolutní přírůstek příjmů proti výdajům, ale při podstatně rychlejšímu tempu růstu výdajů.

Finanční účet platební bilance vykázal v roce 2009 v souhrnu přebytek 95,1 mld. Kč a meziročně rozšířil svůj objem o 36,1 mld. Kč, tj. o 61,2 %. Jeho úroveň ovlivnily zejména portfoliové investice. Výrazný pokles naproti tomu evidovaly přímé investice (-9,9 mld. Kč),

když příliv přímých zahraničních investic do ČR se meziročně snížil o 58,2 mld. Kč, tj. o 52,8 % a odliv českých přímých zahraničních investic do zahraničí poklesl o 48,3 mld. Kč, resp. o 65,4 %. Změna devizových rezerv činila v roce 2009 -60,6 mld. Kč a meziročně se zvýšila o -20,5 mld. Kč. Finanční účet v roce 2009 představoval 2,6 % HDP, zatímco v roce 2008 tvořil 1,6 % HDP.

Stav devizových rezerv dosáhl na konci roku 2009 celkem 764,3 mld. Kč, které by postačovaly k pokrytí cca 4 měsíčního dovozu zboží a služeb, oproti roku 2008, které by pokryly 3,2 měsíčního dovozu. Devizové rezervy přitom v roce 2009 reprezentovaly 21,1 % HDP. V roce 2008 tvořily 19,4 % HDP. Do růstu devizových rezerv se promítly příjmy z rozpočtu EU, výnosy vlády z prodeje emisních povolenek a připsání výnosů z investovaných prostředků.

Zahraniční zadluženost činila poslední den roku 2009 celkem 1 589,7 mld. Kč, což je nejvyšší úroveň od roku 2003. meziročně tak narostla o 33,8 mld. Kč, tj. o 2,2 % a představovala 43,8 % HDP. V roce 2008 tvořila 42,2 % HDP. V časové struktuře zahraničního dluhu převažují závazky se splatností nad 1 rok nad krátkodobými závazky. Růst zahraničního zadlužení souvisel především s čerpáním zahraničních zdrojů podnikovým sektorem, na který připadá polovina dluhu, a vládním sektorem, jehož podíl na celkových zahraničních závazcích činil 23 %. Úhrady dluhové služby ze střednědobého a dlouhodobého zahraničního dluhu ČR dosáhly v roce 2009 výše 168,8 mld. Kč. Splátky jistiny činily 118,5 mld. Kč a na platby úroků připadlo 50,3 mld. Kč (CZECHTRADE, 2010).

4.2 Dohled nad makroekonomickými nerovnováhami v letech 2012 až 2017

Česká republika, stejně jako ostatní členské státy EU, je od počátku vzniku evropského semestru pod dohledem Evropské komise, která se snaží pomocí svých opatření včas zjistit možné makroekonomické nerovnováhy. Může se jednat o případné vysoké nebo přetrvávající vnější schodky, trvalou ztrátu konkurenceschopnosti, narůstající zadluženost, popř. vznik bubliny na trhu s nemovitostmi, která byla jednou z hlavních příčin krize.

Tím zmiňovaným nástrojem je také zpráva mechanismu varování, která má představovat první krok související s prováděním nového postupu dohledu pro prevenci a nápravu makroekonomických nerovnováh. Zpráva mechanismu varování slouží jako počáteční nástroj kontroly, pomocí kterého Evropská komise určí členské státy, o nichž se domnívá, že jejich směřování vyžaduje další hlubší analýzu s cílem zajistit, zda nedochází

k makroekonomickým nerovnovahám nebo zdali nehrozí jejich vznik. Země jsou posuzovány na základě průběžného vývoje ukazatelů, jakož i s ohledem na nejnovější vývoj a výhled. Kromě toho bere v úvahu kombinaci dalších zjištění. Evropská komise rovněž sleduje i další soubor ukazatelů, které Rada EU a Evropský parlament považují za obzvláště důležité při vyvozování ekonomických závěrů ze srovnávacího přehledu (Evropská komise, 2012).

4.2.1 Zpráva mechanismu varování 2012

Evropská komise představila úplně první zprávu mechanismu varování v roce 2012. Na počátku 21. století Česká republika zaznamenávala schodky běžného účtu, i když nižší, než je orientační prahová hodnota. V roce 2010 zaznamenala určité snížení schodku, jež bylo značně způsobeno zlepšením obchodní bilance. V důsledku toho překročila čistá investiční pozice vůči zahraničí orientační prahovou hodnotu, i když je zapotřebí zohlednit nepříznivý dopad oceňování na výši aktiv a závazků. Česká republika v roce 2010 zaznamenala dvě překročení prahových hodnot ukazatelů makroekonomické nerovnováhy. Čistá investiční pozice vůči zahraničí⁷, měřená v procentech HDP, se vychylovala od prahových hodnot +14 p. b. Také změna reálného efektivního směnného kurzu překračovala prahovou hodnotu přesně o 1,7 p. b. Příliv přímých zahraničních investic byl před krizí vysoký také v České republice. Za posledních pět let příliv přímých zahraničních investic dokonce pokryl více než polovinu schodku běžného účtu ČR.

Čisté investiční pozice vůči zahraničí jako podíl HDP zůstávaly v mnoha zemích se schodkem běžného účtu velmi záporné. Bylo to způsobeno přetrvávajícími schodky běžného účtu a také slabou dynamikou růstu. Stupeň ohrožení je však nižší, pokud je nízký i podíl závazků, které vyžadují splácení jistiny nebo úroků, jako jsou úvěry nebo dluhové portfolio (Evropská komise, 2012).

Ukazatel vývoje relativního efektivního směnného kurzu (očistěný od inflace pomocí harmonizovaného indexu spotřebitelských cen, uváděný tříletou procentní změnou) rovněž naznačuje přerušení nebo změnu trendů z období před krizí. Překročení orientační prahové hodnoty mohlo být způsobeno změnami nominálních směnných kurzů. Česká republika zaznamenala prudké zhodnocení své měny, viz. Tab. 4. 8. (Evropská komise, 2012).

⁷ Statistika čisté investiční pozice vůči zahraničí zaznamenává čistou finanční pozici (závazky po odečtení aktiv) dané země vůči zbytku světa. Údaje zahrnují výši přímých a portfoliových investic, finančních derivátů a jiných investic a rezervních aktiv (Evropská komise, 2012).

Tabulku ukazatelů srovnávacího přehledu a jejich orientační prahové hodnoty pro všechny členské státy EU najdete v Příloze č. 2.

Tab. 4.9 Srovnávací přehled ukazatelů za rok 2010 - nerovnováhy vůči zahraničí a konkurenceschopnost (v %)

Rok 2010	Nerovnováhy vůči zahraničí a konkurenceschopnost				
	Tříletý průměr salda běžného účtu jako % HDP	Čistá investiční pozice vůči zahraničí jako % HDP	Změna (tříletá) reálného efektivního směnného kurzu (očistěna od inflace) v %	Změna (pětileťá) podílu na vývozu v %	Změna (tříletá) nominálních jednotkových nákladů práce v %
Prahové hodnoty	-4 / +6 %	-35 %	± 5 % (eurozóna) a ± 11 % (mimo)	-6 %	+9 % (eurozóna) a +12 % (mimo)
Česká republika	-2,5	-49,0	12,7	12,3	5,1

Zdroj: Evropská komise, 2012 (vlastní úprava)

Tab. 4.10 Srovnávací přehled ukazatelů za rok 2010 - nerovnováhy v domácí ekonomice (v %)

Rok 2010	Nerovnováhy v domácí ekonomice				
	Meziroční změna cen nemovitostí (očistěná o inflaci) v %	Tok úvěrů v soukromém sektoru jako % HDP	Dluh soukromého sektoru jako % HDP	Veřejný dluh jako % HDP	Tříletý průměr nezaměstnanosti
Prahové hodnoty	+6 %	15 %	160 %	60 %	10 %
Česká republika	-3,4	1,7	77	38	6,1

Zdroj: Evropská komise, 2012

Vzhledem k převažujícímu financování prostřednictvím přímých zahraničních investic a relativně omezenému dluhu soukromého a veřejného sektoru zůstal čistý zahraniční dluh téměř nulový (0,5 %), viz. Příloha č. 3. I přesto, že Česká republika ztratila cenovou konkurenceschopnost kvůli silnému zhodnocení reálného efektivního směnného kurzu a růstu jednotkových nákladů práce došlo ke zvýšení podílu na exportu. V ukazatelích nerovnováhy v domácí ekonomice nezaznamenala Česká republika žádné překročení prahových hodnot. Další ukazatele k použití pro vyvozování ekonomických závěrů ze srovnávacího přehledu při postupu při makroekonomické nerovnováze z roku 2010 najdete v Příloze č. 3.

4.2.2 Zpráva mechanismu varování 2013

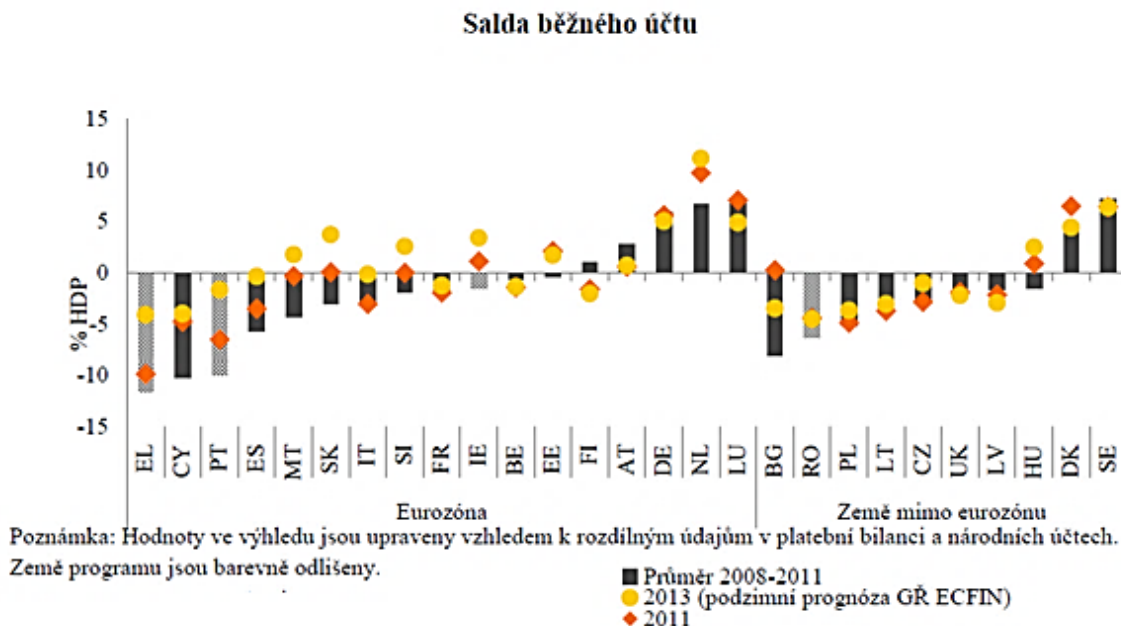
Tato druhá zpráva mechanismu varování zahájila další postup při makroekonomické nerovnováze pro evropský semestr v roce 2013. Příčiny zaznamenaného vývoje byly podrobně analyzovány v hloubkových přezkumech. V tomto druhém kole postupu při makroekonomické nerovnováze byla začleněna zjištění z předchozího cyklu a byla zohledněna skutečnost, že nedošlo ke zlepšení celkových hospodářských podmínek. V předchozím kole postupu při makroekonomické nerovnováze nebyly v případě ČR zjištěny žádné nerovnováhy.

Byly zaznamenány pozitivní signály, že ekonomiky EU při obnovování rovnováhy, dosáhly pokroku, které Evropská komise potvrdila i ve svých prognózách. Po první zprávě mechanismu varování začaly státy vynakládat větší úsilí, především prostřednictvím reform.

V EU pomalu začalo docházet k obnově rovnováhy pozic běžných účtů. To bylo do té doby především výsledkem korekcí ve zranitelných ekonomikách, ačkoliv k opětovnému získávání rovnováhy v eurozóně a EU přispíval rovněž vývoj v jednotlivých členských státech s vysokým přebytkem běžného účtu. Korekce externí pozice ve schodcích běžného účtu však nepostačovaly k zajištění udržitelné a rozumné vnější zadluženosti. Většina členských států, včetně ČR, vykazovala v roce 2010 (záporné) čisté investiční pozice vůči zahraničí, které se odchylovaly od prahových hodnot. Avšak daná odchylka od prahových hodnot se u každého státu odlišovala. V aktualizovaném srovnávacím přehledu byla čistá investiční pozice vůči zahraničí v případě ČR vyšší než orientační prahová hodnota (viz. Tab. 4.11). Tato pozice se zhoršila kvůli trvalým mírným schodkům v saldu běžného účtu ve výši přibližně 3 % HDP. Tyto schodky byly způsobeny především odlivem dividend souvisejících s vysokým objemem přímých zahraničních investic. Mírné odchylky byly zaznamenány nejen v případě ČR, ale i Slovenské republiky, Polska aj. Značné odchylky byly zaznamenány v případě Belgie, Estonska, Kypru, aj. Celkově bylo riziko vnější zranitelnosti omezené kvůli poměrně nízké hodnotě hrubého zahraničního dluhu (viz. Příloha č. 4). V ekonomikách dohánějících vyspělé země je čistý zahraniční dluh obvykle nižší než čistá investiční pozice vůči zahraničí, což odráží význam přímých zahraničních investic (Belgie, ČR, Slovenska, Litvy a Lotyšska). V mnoha případech se záporné pozice dále zvětšovaly, bylo to především výsledkem dopadů oceňování (v případě Estonska, Kypru, aj.), nebo zejména v důsledku ztráty tržní hodnoty cenných papírů domácích emitentů, které drží cizinci (Evropská komise, 2012).

Salda běžného účtu členských zemí z roku 2011 ve srovnání s prognózou na rok 2013, viz. Graf 4.3.

Graf 4.3 Salda běžného účtu v % HDP

Zdroj: Evropská komise 2012

Tab. 4.11 Srovnávací přehled ukazatelů za rok 2011 – nerovnováhy vůči zahraničí a konkurenceschopnost (v %)

Rok 2011	Nerovnováhy vůči zahraničí a konkurenceschopnost				
	Tříletý průměr salda běžného účtu jako % HDP	Čistá investiční pozice vůči zahraničí jako % HDP	Změna (tříletá) reálného efektivního směnného kurzu (očistěna od inflace) v %	Změna (pětiletá) podílu na vývozu v %	Změna (tříletá) nominálních jednotkových nákladů práce v %
Prahové hodnoty	-4 / +6 %	-35 %	± 5 % (eurozóna) a ± 11 % (mimo)	-6 %	+9 % (eurozóna) a +12 % (mimo)
Česká republika	-3,0	-49,3	0,3	8,4	3,3

Zdroj: Evropská komise, 2012 (vlastní úprava)

Tab. 4.12 Srovnávací přehled ukazatelů za rok 2011 – vnitřní nerovnováhy (v %)

Vnitřní nerovnováhy						
Rok 2011	Meziroční změna cen nemovitostí očištěná o inflaci v %	Tok úvěrů v soukromém sektoru jako % HDP, konsolidované údaje	Dluh soukromého sektoru jako % HDP, konsolidované údaje	Veřejný dluh jako % HDP	Míra nezaměstnanosti (tříletý průměr)	Meziroční změna celkových závazků finančního sektoru v %
Prahové hodnoty	6%	14%	133%	60%	10%	16,50%
Česká republika	0,0	2,5	78,0	41,0	6,9	3,8

Zdroj: Evropská komise, 2012 (vlastní úprava)

V roce 2011 vykázala obchodní bilance ČR vysoký přebytek, zvyšování podílů na vývozních trzích však postupně zvolnilo, což se odrazilo na klesajícím podílu nových projektů na zelené louce⁸ na přímých zahraničních investicích. Současně se očekávalo, že se zvolní růst dovozu. Jelikož domácí poptávky byla slabá, předpokládalo se, že se bude schodek běžného účtu v dalších letech zlepšovat a přispěje ke stabilizaci čisté investiční pozice vůči zahraničí na úrovni z roku 2013.

Reálný efektivní směnný kurz byl od roku 2009 poměrně stabilní. Příliv kapitálu do ČR byl spojen se značným růstem mezd ve všech hospodářských odvětvích. I když se agregátní růst nominálních jednotkových nákladů práce v letech 2009 až 2011 snížil téměř na 3 %. Očekávalo se, že v dalších letech zůstane nízký. Na konkurenceschopnost celého hospodářství mohl mít negativní vliv i kumulativní rozdíl v produktivitě neobchodovatelného sektoru. Z důvodu toho, že neobchodovatelný sektor poskytuje vstupy ostatním odvětvím, čímž přímo ovlivňuje jejich konkurenceschopnost. Vyšší růst mezd v neobchodovatelném sektoru může brzdit přesuny pracovní síly do výrobních odvětví orientovaných na vývoz, jež mají větší prostor pro zvyšování produktivity.

Ve stavebnictví a činnostech souvisejících s nemovitostmi, jež byly před krizí podporovány poměrně shovívavými úvěrovými podmínkami, probíhala náprava doprovázená poklesem cen nemovitostí. Podíl bankovních úvěrů na přidané hodnotě v těchto odvětvích se v letech 2005 až 2008 zdvojnásobil. Banky v České republice, které jsou z velké části v

⁸ Podle toho, zda jsou investice realizovány do podniků již existujících, nebo jsou spojeny se vznikem nového podniku lze následně rozlišovat: investice na zelené louce (vybudováním zcela nového podniku), investice na hnědé louce (představují získání stávajícího podniku a jeho následné přebudování pro nové účely).

zahraničním vlastnictvím, byly nadále odolné a mírné úrovně zadluženosti soukromého a veřejného sektoru zabránily vzniku případných negativních zpětných interakcí (Evropská komise, 2012).

Na základě zprávy mechanismu varování z roku 2013 vydala Rada EU pro Českou republiku roku 2012 doporučení. V tomto doporučení navrhla opatření, která by měla ČR provést v letech 2012 až 2013.

Prvním opatření mělo zabezpečit naplánovaný pokrok směrem k včasné nápravě nadměrného schodku. Za tímto účelem v plném rozsahu splnit rozpočet na rok 2012 a upřesnit opatření trvalé povahy nezbytná na rok 2013 tak, aby se dosáhlo ročního průměrného strukturálního přizpůsobení stanoveného v doporučení Rady v rámci postupu při nadměrném schodku. Dále zabezpečit odpovídající úsilí o strukturální přizpůsobení s cílem dosáhnout dostatečného pokroku směrem ke střednědobému cíli, včetně splnění výdajového kritéria. V této souvislosti zamezit plošné škrtý, zajistit prorůstové výdaje a vystupňovat úsilí o zlepšení efektivity veřejných výdajů. Využívat dostupný prostor k takovým zvyšováním daní, jimiž by byl minimálně dotčen růst. Přesunout vysokou úroveň zdanění práce na zdanění v oblasti bydlení a životního prostředí. Zmenšit rozdíly v daňovém zacházení se zaměstnanci a osobami samostatně výdělečně činnými. Přijmout opatření ke zlepšení výběru daní, k zamezení daňových úniků a ke zlepšení dodržování daňových předpisů, včetně zavedení jediného inkasního místa pro všechny druhy daní (Evropská komise, 2012).

Druhé opatření se týkalo zavedení další změny ve veřejném důchodovém systému k zajištění jeho dlouhodobé udržitelnosti. Přehodnotit plány umožňující předčasný odchod z trhu práce. Zajistit širokou účast mladších pracovníků v plánovaném fondovém systému ke zlepšení přiměřenosti důchodů (Evropská komise, 2012).

Dále také přijmout další opatření k podstatnému zvýšení dostupnosti cenově přístupných a kvalitních předškolních zařízení péče o dítě. Posílit veřejné služby zaměstnanosti zvýšením kvality a efektivity odborné přípravy, pomoci při hledání zaměstnání a individualizovaných služeb, včetně externě zadaných služeb. Naléhavě přijmout a provést služební zákon s cílem podpořit stabilitu a efektivitu veřejné správy a zamezit porušování předpisů. Zajistit odpovídající provádění nového zákona o zadávání veřejných zakázek. Vyřešit otázku anonymní držby akcií. Zajistit správné provádění v souvislosti s fondy EU a posílit boj proti korupci. Přijmout nezbytné právní předpisy k vytvoření transparentního a jasně

vymezeného systému hodnocení kvality vysokoškolských a výzkumných ústavů. Zabezpečit, aby financování bylo udržitelné a vázané na výsledky hodnocení kvality. Vytvořit rámec pro hodnocení zaměřený na zlepšení v oblasti povinné školní docházky (Evropská komise, 2012).

4.2.3 Zpráva mechanismu varování 2014

V třetí zprávě mechanismu varování nebyla v případě České republiky opětovně zjištěna žádná makroekonomická nerovnováha. Dle aktualizovaného srovnávacího přehledu (viz. Tab. 4.10) byla čistá investiční hodnota i v roce 2014 v záporném poli a nadále se držela nad orientační prahovou hodnotou. Tento ukazatel se zhoršil opět v důsledku existujících schodků běžného účtu, které se pohybovaly v hodnotách mezi 2,5 až 3 % HDP. Avšak se i nadále předpokládalo, že se tyto hodnoty budou v dalších letech snižovat. Z důvodu toho, že mnoho zahraničních závazků připadalo na přímé zahraniční investice zůstal čistý zahraniční dluh i nadále nízký. Díky přímým zahraničním investicím se podařilo zlepšit vývozní výkonnost na počátku 21. století. Avšak zisky v podílech na vývozních trzích se oslabily a v období 2010 až 2012 dokonce vytvářely i mírné ztráty.

Tab. 4.13 Srovnávací přehled ukazatelů za rok 2012 – vnější nerovnováhy a konkurenceschopnost (v %)

Vnější nerovnováhy a konkurenceschopnost									
Rok 2012	Saldo běžného účtu jako % HDP		Čistá investiční pozice vůči zahraničí jako % HDP	REER ⁹ (42 vyspělých zemí - deflátoři HISC)		Podíly na vývozních trzích		Nominální náklady na jednotku pracovní síly	
	Tříletý průměr	Úroveň v roce 2012		Změna v % (3 roky)	Meziroční změna v %	Změna v % (5 let)	Meziroční změna v %	Změna v % (3 roky)	Meziroční změna v %
Prahové hodnoty	-4/+6 %	-	-35 %	± 5 % a ± 11 %	-	-6 %	-	+9 % a +12 %	-
Česká republika	-3,0	-2,4	-50	0,4	-2,8	-4,2	-4,6	3,9	3,8

Zdroj: Evropská komise, 2013 (vlastní úprava)

⁹ Reálný efektivní kurz (REER) je jedním z indikátorů vývoje mezinárodní konkurenceschopnosti země a obecně se jím rozumí různé míry relativních cen nebo nákladů vyjádřené v určité měně. Z tohoto pohledu index REER nad 100 signalizuje tendenci ke snižování konkurenceschopnosti země proti základnímu období, pokles indexu REER pod 100 znamená zvyšování konkurenceschopnosti země oproti základnímu období (ČNB, 2015).

Reálný efektivní směnný kurz a náklady na jednotku pracovní síly, které patří mezi jedny z ukazatelů konkurenceschopnosti celé ekonomiky, se nezlepšily takovým výrazným podílem, aby měly dopad na lepší výsledky vývozní výkonnosti v dalších letech.

Tab. 4.14 Srovnávací přehled ukazatelů za rok 2012 – vnitřní nerovnováhy (v %)

Vnitřní nerovnováhy							
Rok 2012	Meziroční změna cen nemovitostí očištěná o inflaci v %	Tok úvěrů v soukromém sektoru jako % HDP, konsolidované údaje	Dluh soukromého sektoru jako % HDP, konsolidované údaje	Veřejný dluh jako % HDP	Míra nezaměstnanosti		Meziroční změna celkových závazků finančního sektoru v %
					Tříletý průměr	úroveň v roce 2012	
Prahové hodnoty	+6 %	14 %	133 %	60 %	10 %	-	16,5 %
Česká republika	-3,9	0,6	72	46	7,0	7,0	5,4

Zdroj: Evropská komise, 2013 (vlastní úprava)

Domácí ekonomice se dařilo, neboť příliv zahraničního kapitálu přispěl k rychlému růstu reálných cen nemovitostí před krizí. V korekci cen se nadále pokračovalo a žádným způsobem to nenarušilo stabilitu finančního odvětví, zatímco růst úvěrů byl po řadu let utlumen. Míra zadlužení soukromého sektoru je stále značně pod orientační prahovou hodnotou. Celkově můžeme říct, že trh práce přestál slabost v hospodářské aktivitě poměrně dobře, když míra nezaměstnanosti se v roce 2012 zvýšila na 7 %. Nezaměstnanost mladých lidí, viz. Tab. 4.12, (19,5 % v roce 2012), i když je pod průměrem EU, se od roku 2008 více než zdvojnásobila (Evropská komise, 2013).

Tab. 4.15 Pomocné ukazatele – trh práce (v %)

Rok 2012	Meziroční změna zaměstnanosti v %	Míra ekonomické aktivity (15-64 let)		Dlouhodobá míra nezaměstnanosti (% EA)		Míra nezaměstnanosti mládeže (% EA v téže věkové skupině)	
		Úroveň	Změna v p. b. (3 roky)	Úroveň	Změna v p. b. (3 roky)	Úroveň	Změna v p. b. (3 roky)
Česká republika	0,4	71,6	1,5	3,0	1,0	19,5	2,9

Zdroj: Evropská komise, 2013 (vlastní úprava)

Tab. 4.16 Pomocné ukazatele – sociální vyloučení a ohrožení chudobou (v %)

Rok 2012	Lidé ohrožení chudobou či sociální vyloučením (% z celk. obyvatelstva)		Míra ohrožení chudobou (% z celk. obyvatelstva)		Osoby žijící v domácnostech s velmi nízkou intenzitou práce (% z obyvatelstva ve věkové skupině 0-59)	
	Úroveň	Změna v p. b. (3 roky)	Úroveň	Změna v p. b. (3 roky)	Úroveň	Změna v p. b. (3 roky)
Česká republika	15,4	1,4	9,6	1,0	6,8	0,8

Zdroj: Evropská komise, 2013 (vlastní úprava)

V roce 2012 bylo 15,4 % obyvatel ČR ohroženo chudobou nebo sociálním vyloučením a 9,6 % osob z celkového obyvatelstva ČR bylo ze stavu z roku 2009 se tento podíl zvýšil o 1,4 p. b. Další ukazatele pro vyvozování ekonomických závěrů ze srovnávacího přehledu z roku 2012 najdete v Příloze č. 5.

4.2.4 Zpráva mechanismu varování 2015

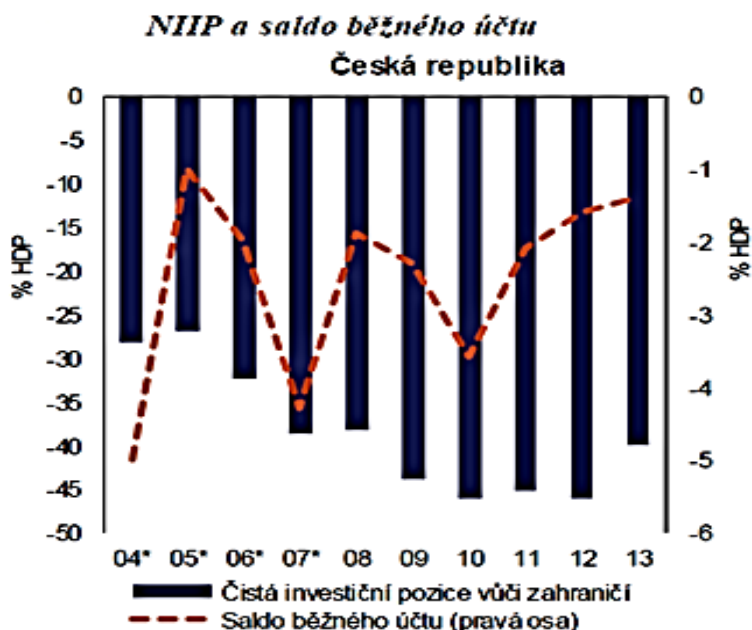
Tato zpráva mechanismu se stala již čtvrtou v pořadí v provádění postupu při makroekonomické nerovnováze. Zpráva mechanismu varování z roku 2015 označila členské státy, které mohly být postiženy nerovnováhami, které by se daly vyřešit určitými politickými opatřeními a u kterých států je zapotřebí provést další hloubkové přezkumy. Evropská komise dále neprovedla další analýzu u států, které nerovnováhami ohroženy nebyly.

Evropská komise došla k závěru, že makroekonomické problémy v ČR (ale také v Dánsku, Estonsku, Lotyšsku, Litvě, Lucembursku, na Maltě, v Rakousku a na Slovensku) nepředstavují nerovnováhu ve smyslu postupu při makroekonomické nerovnováze. Avšak pozorný dohled a koordinaci politik nepřetržitě vyžadují všechny členské státy, aby se odhalila nová rizika a prosazovaly se politiky podporující růst a zaměstnanost (Evropská komise, 2014).

Schodek běžného účtu ČR se v posledních letech snížil a očekávalo se, že tento trend bude dále pokračovat. Čistá investiční pozice se držela výrazně nad prahovou hodnotou, ale zůstala v zásadě stabilní (viz. Graf 4.4, Tab. 4.12). Rizika související s vnější pozicí nadále nebyla rozsáhlá, protože mnoho zahraničních závazků připadlo na přímé zahraniční investice, a tudíž byl čistý zahraniční dluh velmi nízký. Toky prvotních důchodů související s touto pozicí však vyžadovaly trvalé přebytky obchodní bilance, aby bylo možné zajistit vnější udržitelnost.

Čímž se zároveň posílila potřeba konkurenceschopnosti. Ukazatel ztrát podílu na vývozních trzích se posunul nad prahovou hodnotu i přesto, že tempo ztrát v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 zpomalilo a předpokládalo se, že v dalších letech se jej podaří utlumit.

Graf 4.4 Čistá investiční pozice a saldo běžného účtu ČR v % HDP

Zdroj: Evropská komise, 2014

Tab. 4.17 Srovnávací přehled ukazatelů za rok 2013 – vnější nerovnováhy a konkurenceschopnost (v %)

Vnější nerovnováhy a konkurenceschopnost									
Rok 2013	Saldo běžného účtu jako % HDP		Čistá investiční pozice vůči zahraničí jako % HDP	REER (42 vyspělých zemí - deflátor HISC)		Podíly na vývozních trzích		Nominální náklady na jednotku pracovní síly	
	Tříletý průměr	Úroveň v roce 2013		Změna v % (3 roky)	Meziroční změna v %	Změna v % (5 let)	Meziroční změna v %	Změna v % (3 roky)	Meziroční změna v %
Prahové hodnoty	-4/+6 %	-	-35 %	± 5 % a ± 11 %	-	-6 %	-	+9 % a +12 %	-
Česká republika	-1,7	-1,4	-40,1	-3,1	-2,3	-7,7	-0,8	3,7	0,5

Zdroj: Evropská komise, 2014 (vlastní úprava)

Také došlo ke zlepšení ukazatelů konkurenceschopnosti, jako jsou efektivní směnný kurz a jednotkové náklady práce. Zároveň i míra zadlužení soukromého sektoru vzrostla a byla i nadále relativně nízká a výrazně pod prahovou hodnotou. Rovněž byl spatřen i slabý růst

objemu úvěrů. Veřejný dluh zůstal stabilní a pod prahovou hodnotou i přesto, že v minulých letech výrazně vzrostl. Bankovní sektor, který byl je do značné míry v zahraničním vlastnictví, zůstal stabilní, i když v roce 2013 došlo k podstatnému nárůstu celkových závazků finančního sektoru. Nezaměstnanost byla po dobu krize stabilní a minulých letech se začala snižovat (Evropská komise, 2014). Další ukazatele pro vyvozování ekonomických závěrů ze srovnávacího přehledu z roku 2013 najdete v Přílohách č. 6 a 9.

Tab. 4.18 Srovnávací přehled 2013 – vnitřní nerovnováhy

Vnitřní nerovnováhy							
Rok 2013	Meziroční změna cen nemovitostí očištěná o inflaci v %	Tok úvěrů v soukromém sektoru jako % HDP, konsolidované údaje	Dluh soukromého sektoru jako % HDP, konsolidované údaje	Veřejný dluh jako % HDP	Míra nezaměstnanosti		Meziroční změna celkových závazků finančního sektoru v %
					Tříletý průměr	úroveň v roce 2013	
Prahové hodnoty	+6 %	14 %	133 %	60 %	10 %	-	16,5 %
Česká republika	-1,2	3,1	73,7	45,7	6,9	7,0	9,8

Zdroj: Evropská komise, 2014 (vlastní úprava)

4.2.5 Zpráva mechanismu varování 2016

V páté zprávě mechanismu varování 2016 byly do hlavního srovnávacího přehledu ukazatelů přidány tři ukazatele v oblasti zaměstnanosti, a sice míra ekonomické aktivity, dlouhodobá nezaměstnanost a nezaměstnanost mladých lidí. Tímto krokem Evropská komise splnila svůj slib, že analýzu makroekonomických nerovnováh posílí. Bylo to důležité, jelikož je zapotřebí reagovat na sociální důsledky krize a také na to, že negativní vývoj zaměstnanosti a sociální situace může různými způsoby ovlivňovat potenciální růst HDP, a tím představovat vznik dalšího rizika prohlubování makroekonomických nerovnováh (Evropská komise, 2015).

V předchozím kole postupu při makroekonomické nerovnováze nebyly v ČR zjištěny žádné makroekonomické nerovnováhy. V aktualizovaném srovnávacím přehledu je čistá investiční pozice vůči zahraničí vyšší než orientační prahová hodnota. Saldo běžného účtu se v posledních letech výrazně zlepšilo a v roce 2014 dosáhlo přebytku. Čistá investiční hodnota vůči zahraničí postupně klesala a drží se jen mírně nad prahovou hodnotou. Rizika související s vnější pozicí jsou omezená, a to z důvodu toho, že mnoho zahraničních závazků připadá na

přímé zahraniční investice, proto je čistý zahraniční dluh velmi nízký. Tato pozice vede k odlivu hlavních příjmů, což vyžaduje trvalé přebytky obchodní bilance, aby tato pozice byla udržitelná.

Tab. 4.19 Srovnávací přehled za rok 2014 – vnější nerovnováhy a konkurenceschopnost

Rok 2014	Vnější nerovnováhy a konkurenceschopnost				
	Saldo běžného účtu - % HDP (tříletý průměr)	Čistá investiční pozice vůči zahraničí (v % HDP)	REER (42 vyspělých zemí - deflátor HISC) (tříletá % změna)	Podíl na světovém vývozu - % světového vývozu (pětiletá % změna)	Index nominálních jednotkových nákladů práce (2010=100) (tříletá % změna)
Prahové hodnoty	-4 / +6 %	-35 %	± 5 % (eurozóna) a ± 11 % (mimo)	-6 %	+9 % (eurozóna) a +12 % (mimo)
Česká republika	-0,5	-35,6	-10,0	-5,0	3,8

Zdroj: Evropská komise, 2015 (vlastní úprava)

Konkurenceschopnost se vzhledem k umírněnému růstu jednotkových nákladů práce zdá jako stabilní. Zatímco reálný směnný kurz v roce 2014 výrazně oslabil z důvodu toho, že se do něj promítlo zavedení minimálního směnného kurzu vůči euru Českou národní bankou na konci roku 2013. Tato situace vyústila v roce 2014 v celkové zvýšení podílu na světovém vývozu a tím zvrácení trendu předchozích let. Riziko vnitřních nerovnovah vypadá jako malé vlivem relativně nízkého soukromého zadlužení a omezených úvěrových toků v soukromém sektoru.

Tab. 4.20 Srovnávací přehled za rok 2014 – vnitřní nerovnováhy

Rok 2014	Vnitřní nerovnováhy					
	Index cen rez. nemovitostí (2010=100), očištěno o inflaci (jednoletá % změna)	Tok úvěrů v soukromém sektoru, v konsolidovaném vyjádření (v % HDP)	Zadlužení soukromého sektoru, v konsolidovaném vyjádření (v % HDP)	Hrubý veřejný dluh (v % HDP)	Míra nezaměstnanosti (tříletý průměr)	Celkové závazky finančního sektoru, v nekonsolidovaném vyjádření (jednoletá % změna)
Prahové hodnoty	6 %	14 %	133 %	60 %	10 %	16,5 %
Česká republika	1,8	1,8	72,7	42,7	6,7	4,4

Zdroj: Evropská komise, 2015 (vlastní úprava)

Tab. 4.21 Srovnávací přehled za rok 2014 – nové ukazatele zaměstnanosti

Rok 2014	Nové ukazatele zaměstnanosti		
	Míra ekonomické aktivity - % celkové populace ve věku 15-64 let (tříletá změna v p. b.)	Míra dlouhodobé nezaměstnanosti - % ve věku 15-74 (tříletá změna v p. b.)	Míra nezaměstnanosti mladých lidí - % EA ve věku 15-64 (tříletá změna v p. b.)
Prahové hodnoty	-0,2 %	0,5 %	0,2 %
Česká republika	3,0	0,0	-2,2

Zdroje: Evropská komise, 2015 (vlastní úprava)

Bankovní sektor zůstává i nadále stabilní. Celkové závazky finančního sektoru v roce 2014 mírně vzrostly a procentuální podíl úvěrů v srovnání je obecně malý. Veřejný dluh se dále zmenšuje a drží se dále pod prahovou hodnotou. Nezaměstnanost v roce 2014 klesala a v prvním pololetí rok 2015 zaznamenala rychlý pád, zatímco ceny bytů začaly mírně narůstat.

Celkově lze konstatovat, že zahraniční konkurenceschopnost ČR se zlepšila a ČR si nese s sebou jen nízká vnitřní rizika. Právě z tohoto důvodu Evropská komise neprovedla další hloubkovou analýzu. Další ukazatele pro vyvozování ekonomických závěrů ze srovnávacího přehledu z roku 2014 najdete v Přílohách č. 8 a 9.

4.2.6 Zpráva mechanismu varování 2017

Ani v předchozí zprávě mechanismu varování z roku 2016 nebyly v případě České republiky zjištěny žádné makroekonomické nerovnováhy. V aktualizovaném srovnávacím přehledu žádné ukazatele nepřevyšují orientační prahové hodnoty.

Saldo běžného účtu se v posledních letech výrazně zlepšilo, tříletý průměr dosáhl v roce 2015 kladné hodnoty. Čistá investiční pozice vůči zahraničí v roce 2015 postupně klesala a dostala se pod prahovou hodnotu, částečně díky pokračující kumulaci aktiv v cizí měně Českou národní bankou jako součást udržování minimálního směnného kurzu vůči euru. Rizika související s vnější pozicí obecně nadále nejsou rozsáhlá, poněvadž mnoho zahraničních závazků připadá na přímé zahraniční investice, a čistý zahraniční dluh je tudíž velmi nízký.

Tab. 4.22 Srovnávací přehled za rok 2016 – Vnější nerovnováhy a konkurenceschopnost

Rok 2016	Vnější nerovnováhy a konkurenceschopnost				
	Saldo běžného účtu - % HDP (tříletý průměr)	Čistá investiční pozice vůči zahraničí (v % HDP)	REER (42 vyspělých zemí - deflátor HISC) (tříletá % změna)	Podíl na světovém vývozu - % světového vývozu (pětiletá % změna)	Index nominálních jednotkových nákladů práce (2010=100) (tříletá % změna)
Prahové hodnoty	-4 / +6 %	-35 %	± 5 % (eurozóna) a ± 11 % (mimo)	-6 %	+9 % (eurozóna) a +12 % (mimo)
Česká republika	0,2	-30,7	-8,0	0,1	0,5

Zdroj: Evropská komise, 2016 (vlastní úprava)

V roce 2015 došlo k dalšímu růstu konkurenceschopnosti s lehkým zvýšením podílu na světovém vývozu a lehkým snížením nominálních jednotkových nákladů práce. Zrychlující se růst mezd a možné zhodnocení směnného kurzu po odstranění minimálního směnného kurzu by tyto přínosy dosažené v poslední době mohly částečně zvrátit. Riziko vnitřních nerovnovah se jeví malé. Navzdory vyšší sebedůvěře domácností ke vstupu na trh s bydlením úroveň zadluženosti soukromého sektoru v roce 2015 lehce poklesla a zůstává pod prahovou hodnotou. Růst reálných cen rezidenčních nemovitostí v roce 2015 rovněž poněkud zrychlil.

Tab. 4.23 Srovnávací přehled za rok 2016 – vnitřní nerovnováhy

Rok 2014	Vnitřní nerovnováhy					
	Index cen rez. nemovitostí (2010=100) , očištěno o inflaci (jednoletá % změna)	Tok úvěrů v soukromém sektoru, v konsolidovaném vyjádření (v % HDP)	Zadlužení soukromého sektoru, v konsolidovaném vyjádření (v % HDP)	Hrubý veřejný dluh (v % HDP)	Míra nezaměstnanosti (tříletý průměr)	Celkové závazky finančního sektoru, v nekonsolidovaném vyjádření (jednoletá % změna)
Prahové hodnoty	6 %	14 %	133 %	60 %	10 %	16,5 %
Česká republika	3,9	0,9	68,6	40,3	6,1	7,7

Zdroj: Evropská komise, 2016 (vlastní úprava)

Tab. 4.24 Srovnávací přehled za rok 2016 – ukazatele zaměstnanosti

Rok 2014	Nové ukazatele zaměstnanosti		
	Míra ekonomické aktivity - % celkové populace ve věku 15-64 let (tříletá změna v p. b.)	Míra dlouhodobé nezaměstnanosti - % ve věku 15-74 (tříletá změna v p. b.)	Míra nezaměstnanosti mladých lidí -% EA ve věku 15-64 (tříletá změna v p. b.)
Prahové hodnoty	-0,2 p. b.	0,5 p. b.	2 p. b.
Česká republika	2,4	-0,6	-6,9

Zdroj: Evropská komise, 2016 (vlastní úprava)

Bankovní sektor, který je do značné míry v zahraničním vlastnictví, zůstává stabilní a v roce 2015 došlo k jen mírnému nárůstu celkových pasiv finančního sektoru. Veřejný dluh se snížil a očekává se, že bude nadále klesat a zůstane pod referenční hodnotou. Nezaměstnanost je nízká. Celkově ukazují ekonomické závěry na omezenou míru vnějších rizik a nízká vnitřní rizika. Komise proto v této fázi nebude v souvislosti s postupem při makroekonomické nerovnováze provádět další hloubkovou analýzu. Další ukazatele pro vyvozování ekonomických závěrů ze srovnávacího přehledu z roku 2014 najdete v Přílohách č. 10 a 11.

4.2.7 Shrnutí makroekonomické situace ČR ve sledovaném období

Podle mého názoru se makroekonomická situace ČR se zavedením evropského semestru nijak výrazně nezměnila. Česká republika byla a stále je jednou z členských zemí, které nehrozí makroekonomické nerovnováhy. Od samého počátku provádění dohledu nad makroekonomickými nerovnováhami od roku 2010 až doposud nevykazuje ČR žádné nadměrné makroekonomické nerovnováhy. Nerovnováhy se neprojeví v žádné ze sledovaných oblastí, tj. vnější nerovnováhy a konkurenceschopnost a vnitřní nerovnováhy a nové ukazatele zaměstnanosti. Z tohoto důvodu nebylo zapotřebí v případě ČR provádět další hloubkové průzkumy.

Česká republika se dokázala dostat ze schodku na běžném účtu platební bilance. Saldo běžného účtu se rok od roku výrazně zlepšovalo, až se nakonec dostalo do kladných hodnot. Ukazatel čistá investiční pozice vůči zahraničí v letech 2010 až 2014 neustále přesahovala orientační prahovou hodnotu, tj. -35 % HDP. V roce 2015 byla hodnota tohoto ukazatele pod hranicí prahové hodnoty. U ukazatele reálný efektivní kurz jsme od roku 2011 mohli zaznamenat pozitivní vývoj. Také nominální jednotkové náklady práce se postupně během sledovaného období snižovaly. Pozitivní vývoj můžeme spatřit i na trhu s nemovitostmi, který se od dob krize znovu začíná probouzet. Evropská komise, na základě sledování jednotlivých ukazatelů, došla k závěru, že ČR nehrozí vnitřní ani vnější makroekonomická nerovnováha.

5 Závěr

Globální krize poznamenala celý svět. Bývalý předseda evropské komise José Manuel Barroso ve sdělení Evropské komise z roku 2010 oznámil: „Krize je výstražným signálem. Díky ní si uvědomujeme, že návrat k obvyklým pořádkům by nás vedl k postupnému úpadku do postavení druhořadého hráče na nové globální scéně. Pro Evropu to znamená okamžik pravdy. Na řadě jsou odvážná a ambiciózní opatření.“

Ve své bakalářské práci jsem se věnovala evropskému semestru a jeho aplikaci v podmínkách České republiky. Bakalářská práce byla členěna do pěti kapitol, včetně úvodu a závěru. V teoretické části, kterou tvořily druhá a třetí kapitola, jsem se zabývala příčinou vzniku nových prvků ekonomického vládnutí a posílením správy ekonomických záležitostí v EU. V třetí kapitole je podrobně popsán evropský semestr. Evropský semestr byl popsán z teoretického i praktického hlediska. Uvádím v ní, jakým způsobem evropský semestr funguje, co je jeho náplní a pravidla a dokumenty s ním související. Evropský semestr funguje podle jasně stanoveného harmonogramu. Členské státy obdrží rady na úrovni EU, a poté předkládají své plány politik, jako jsou „národní programy reforem“ a „programy stability a konvergenční programy“, které je třeba posoudit na úrovni EU.

V druhé části mé bakalářské práce byl podrobněji popsán vliv zavedení evropského semestru na naši hospodářskou politiku. Dále v ní byly popsány dopady světové ekonomické krize na jednotlivé makroekonomické ukazatele ČR v roce 2009. V další části této kapitoly jsem se zmínila o ukazatelích makroekonomických nerovnováh, týkajících se ČR. Jako zdroj jsem využila zprávy mechanismu varování z let 2012 až 2017. V poslední části kapitoly jsem vyhodnotila makroekonomickou situaci v ČR. Do pomocných ukazatelů pro ekonomické závěry patří i ukazatele spojené s chudobou a sociálním vyloučením. Dle novinového článku je v EU bylo v roce 2015 ohroženo příjmovou chudobou 23,7 % populace. Pozitivní však je, že ČR je jednou ze zemí s nejnižší mírou příjmové chudoby. Závěrem lze říci, že ČR patří mezi jednu z členských zemí EU, které nehrozí vnitřní ani vnější makroekonomická nerovnováha.

Cílem mé bakalářské práce bylo vyhodnotit dopad zavedení evropského semestru na hospodářskou politiku ČR. Tento cíl byl naplněn prostřednictvím čtvrté kapitoly mé bakalářské práce. Na základě této kapitoly byl zjištěn vliv evropského semestru na hospodářskou politiku ČR, pomocí porovnání vývoje jednotlivých ukazatelů makroekonomické nerovnováhy v letech 2010 až 2015.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní publikace:

- [1] CIHELKOVÁ, Eva. *Aktuální otázky světové ekonomiky. Proměny a governance*. Praha: Professional Publishing, 2012. 247 s. ISBN 978-80-7431-104-8.
- [2] JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 2. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2013. 352 s. ISBN 978-80-247-4386-8.
- [3] LACINA, L., P. STREJČEK a P. BLÍŽKOVSKÝ. *Učebnice evropské integrace*. 4. přeprac. aktual. vyd. Praha: Barrister & Principal, 2016. 320 s. ISBN 978-807-485-10-49.
- [4] MLČOCH, Lubomír a kol. *Soudobá ekonomie očima tří generací. Dvacet let ekonomie na Univerzitě Karlově*. Praha: Karolinum, 2013. 113 s. ISBN 978-80-246-2148-7.
- [5] PETRAKIS, P. E., P. C. KOSTIS and D. G. VALSAMIS. *European Economics and Politics in the Midst of the Crisis*. Berlin: Springer, 2013. 258 s. ISBN 978-3-642-41344-5.

Elektronické zdroje:

- [6] CZECHTRADE. *Česká republika v roce 2009 ze dne 1. července 2010* [online]. CZECHTRADE [2017-04-02]. Dostupné z: https://www.czechtrade.cz/d/documents/01/4-nase-sluzby/4-9-informace-materialy-ke-stazeni/4-9-5-analyzy-zahranicniho-obchodu/country-profile/Ceska_republika_v_roce_2009.pdf.
- [7] ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Metodický list: Reálný efektivní kurz koruny deflovaný cenovými indexy 2015* [online]. ČNB [2017-04-29]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/docs/ARADY/MET_LIST/reer_cs.pdf.
- [8] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Dopady světové finanční a hospodářské krize na ekonomiku ČR z ledna 2011* [online]. ČSÚ [2017-04-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20534938/115610j.pdf/b487dd3c-0ad7-4ccd-b62d-8fc9bf917b95?version=1.0>.

- [9] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Česká republika v číslech – 2010* [online]. ČSÚ [2017-04-26]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/ceska-republika-v-cislech-2010-wgk0k67172>.
- [10] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Tabulka: Hlavní makroekonomické ukazatele ze dne 3. dubna 2017* [online]. ČSÚ [2017-05-01]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr.
- [11] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Česká republika v číslech – 2010: Životní úroveň ze dne 10. prosince 2010* [online]. ČSÚ [2017-05-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556107/14091009.pdf/0717f5e3-7d53-40c5-8337-9771d27bd32f?version=1.0>.
- [12] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Inflace – druhy, definice, tabulky ze dne 21. dubna 2017* [online]. ČSÚ [2017-05-01]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/mira_inflace.
- [13] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Finance: Státní rozpočet ze dne 10. prosince 2010* [online]. ČSÚ [2017-05-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556107/14091007.pdf/a41685e5-fca6-4647-8af0-0fda6a834318?version=1.0>.
- [14] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Zaměstnanost a mzdy: Nezaměstnané osoby na 1 pracovní místo ze dne 10. prosince 2010* [online]. ČSÚ [2017-05-01]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556107/14091011.pdf/3c2b2861-bc7e-4447-890a-96716af6d84d?version=1.0>.
- [15] EVROPSKÁ KOMISE. *Správa ekonomických záležitostí v EU: významný krok vpřed ze dne 31. května 2011* [online]. EVROPSKÁ KOMISE [2017-04-21]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-11-364_cs.htm.
- [16] EVROPSKÁ KOMISE. *Sdělení komise, Evropa 2020, Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění ze dne 3. března 2010* [online]. EVROPSKÁ KOMISE [2017-04-21]. Dostupné z: <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:CS:PD>.

- [17] EVROPSKÁ KOMISE. *Evropa 2020: Komise navrhuje novou evropskou hospodářskou strategii ze dne 3. března 2010* [online]. EVROPSKÁ KOMISE [2017-04-21]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-225_cs.htm.
- [18] EVROPSKÁ KOMISE. *Zpráva: „Reformní balíček dvou právních aktů“ vstupuje v platnost. Doplnuje cyklus rozpočtového dohledu a dále zlepšuje správu ekonomických záležitostí v eurozóně ze dne 27. května 2013* [online]. EVROPSKÁ KOMISE [2017-04-02]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-457_cs.htm.
- [19] EVROPSKÝ PARLAMENT. *Nový rámec EU pro fiskální politiku z listopadu 2011* [online]. EVROPSKÝ PARLAMENT [2017-04-21]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_4.2.1.html.
- [20] EVROPSKÝ PARLAMENT. *Finanční pomoc členským státům EU z března 2017* [online]. EVROPSKÝ PARLAMENT [2017-04-23]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/cs/FTU_4.2.3.pdf.
- [21] EVROPSKÁ RADA, RADA EU. *Evropský semestr: Shrnutí ze dne 24. ledna 2017* [online]. EVROPSKÁ RADA, RADA EU [2017-04-21]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-semester/>.
- [22] EVROPSKÁ RADA, RADA EU. *Evropský semestr: Jak funguje evropský semestr ze dne 24. ledna 2017* [online]. EVROPSKÁ RADA, RADA EU [2017-04-21]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-semester/how-european-semester-works/>.
- [23] EVROPSKÁ RADA, RADA EU. *Evropský semestr: Přehled nejvýznamnějších pravidel a dokumentů ze dne 24. ledna 2017* [online]. EVROPSKÁ RADA, RADA EU [2017-04-21]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-semester/european-semester-key-rules-and-documents/>.
- [24] EVROPSKÁ RADA, RADA EU. *Evropský semestr: přehled nejvýznamnějších pravidel a dokumentů ze dne 19. ledna 2017* [online]. RADA EU [2017-03-26]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-semester/european-semester-key-rules-and-documents/>.

- [25] FINANČNÍ SLOVNÍK. *Definice: „credit crunch“ 2017* [online]. FINANČNÍ SLOVNÍK [2017-04-21]. Dostupné z: <https://www.finslovník.cz/credit-crunch/>.

SEZNAM ZKRATEK

CDO	Collateralized Debt Obligation (zajištěná dluhová obligace)
ČR	Česká republika
EA	Ekonomicky aktivní obyvatelstvo
EFSF	Evropský nástroj finanční stability
EFSM	Evropský finanční stabilizační mechanismus
ESM	Evropský stabilizační mechanismus
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HISC	Harmonizovaný index spotřebitelských cen
HMU	Hospodářská a měnová unie
MMF	Mezinárodní měnový fond
NIIP	Net international investment position (čistá investiční pozice)
REER	Reálný efektivní kurz
USA	Spojené státy americké
USD	Americký dolar

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 4. 5. 2014

Teruše Gloráková

jméno a příjmení studenta

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Evropský semestr – Kdo co dělá?

Příloha č. 2: Ukazatele srovnávacího přehledu a orientační prahové hodnoty

Příloha č. 3: Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2010

Příloha č. 4: Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2011

Příloha č. 5: Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2012

Příloha č. 6: Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2013

Příloha č. 7: Hodnoty pomocných ukazatelů (pokračování) v roce 2013

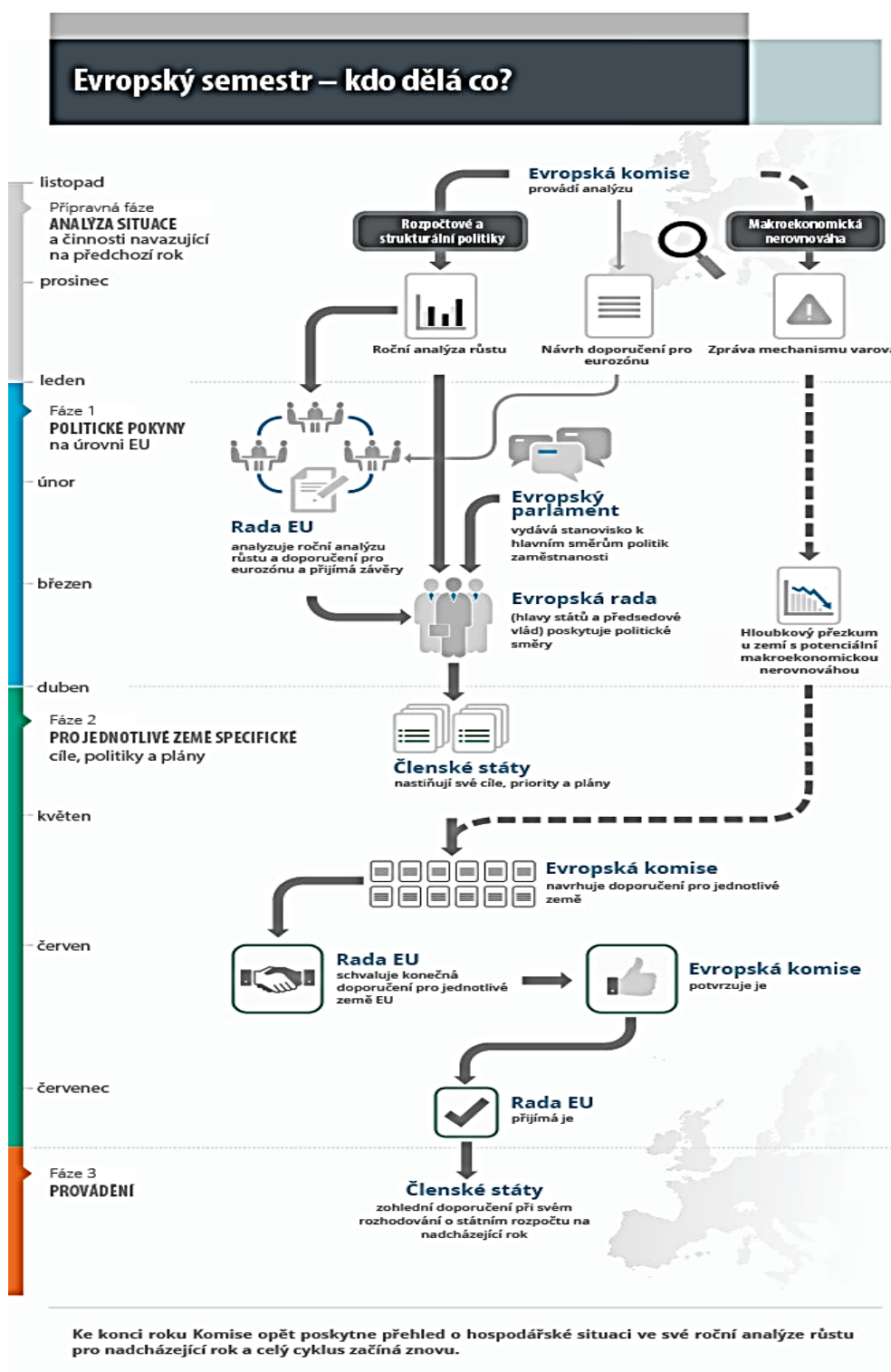
Příloha č. 8: Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2014

Příloha č. 9: Hodnoty pomocných ukazatelů (pokračování) v roce 2014

Příloha č. 10: Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2015

Příloha č. 11: Hodnoty pomocných ukazatelů (pokračování) v roce 2015

Příloha č. 1 Evropský semestr – Kdo co dělá?

Rada Evropské unie
Generální sekretariát

© European Union 2017.
Reprodukce povolena s uvedením zdroje.

Zdroj: Evropská rada, Rada EU, (2017). Dostupné z:
<http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/european-semester/>.

Příloha č. 2 Ukazatele srovnávacího přehledu a orientační prahové hodnoty

Ukazatel	Nerovnováhy vůči zahraničí a konkurenceschopnost					Nerovnováhy v domácí ekonomice				
	Tříletý průměr salda běžného účtu jako % HDP	Čistá investiční pozice vůči zahraničí jako % HDP	Změna reálného efektivního směnného kurzu očistěná od inflace pomocí HISC v poměru k 35 vyspělým zemím v % a)	Změna (pětiletá) podílu na vývozu v %	Změna (tříletá) nominálních jednotkových nákladů práce v % b)	Meziroční změna cen nemovitostí očistěná o inflaci v % c)	Tok úvěrů v soukromém sektoru jako % HDP d), e)	Dluh soukromého sektoru jako % HDP d), e)	Verejný dluh jako % HDP f)	Tříletý průměr míry nezaměstnanosti
Zdroj údajů	Statistika platební bilance, EUROSTAT.	Statistika platební bilance, EUROSTAT.	Database ukazatelů týkajících se cenové a nákladové konkurenceschopnosti, GR ECFIN.	Statistika platební bilance, EUROSTAT.	EUROSTAT	Harmozovaný index cen nemovitostí, EUROSTAT; doplněný údaji ECB, OECD a Banky pro mezinárodní platby.	EUROSTAT pro roční údaje a čtvrtletní údaje podle sektorů, ECB pro údaje za čtvrtletí.	EUROSTAT pro roční údaje a čtvrtletní údaje podle sektorů, ECB pro údaje za čtvrtletí.	EUROSTAT (postup při naměření – schodku – definice podle Smlouvy).	EUROSTAT
Orientační prahové hodnoty	+6/-4 %	-35 % spodní kvartil	+/-5 % pro eurozónu a +/- 11 % pro země mimo eurozónu spodní a horní kvartil eurozóna +/- standardní odchylka eurozóny	-6 % spodní kvartil	+ 9 % pro eurozónu a + 12 % pro země mimo eurozónu horní kvartil eurozóna + 3 procentní body	-6 % horní kvartil	+15 % horní kvartil	160 % horní kvartil	+60 %	+10 %
Období pro výpočet prahových hodnot	1970–2007	První dostupný rok (polovina devadesátých let–2007)	1995–2007	1995–2007	1995–2007		1995–2007	1994–2007		1994–2007
Některé další ukazatele k použití v ekonomických závěrech	Čistě úhrny/zápůjčky vůči zbytku světa (kapitálový účet + zůstatky na běžných účtech v % HDP)	Čistý zahraniční dluh jako % HDP	Reálný efektivní směnný kurz vůči zbytku eurozóny	Podíl na vývozu založený na objemu zboží; produktivita práce; trend růstu SPVF	Nominální jednotkové náklady práce (směny během 1 roku, 5, 10 let); účinné jednotkové náklady práce vůči zbytku eurozóny; ostatní opatření produktivity	Reálné ceny nemovitostí (změny během 3 let); nominální ceny nemovitostí (změny během jednoho roku a tři let); bytová výstavba	Ukazatel změny finančních závazků nekonsolidovaného finančního sektoru a poměr dluhu k vlastnímu kapitálu	Dluh soukromého sektoru na základě konsolidovaných údajů		

Zdroj:

Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2012

Příloha č. 3 Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2010

	Mezroční růst reálného HDP v %	Tvorba hrubého domácího produktu na kapitál v %	Hrubé domácí produkt na kapitál v %	Saldo běžného účtu jako % HDP, údaje platební bilance	Čisté vývazy/zapůjčky v % HDP, údaje platební bilance	Čistý zahraniční dluh jako % HDP	Přívětivost zahraničních investic jako % HDP	Čistá obchodní bilance energetických produktů jako % HDP	Změna reálného efektivity směnného kurzu v %	Mezroční změna v % podílu na vývozu, objemy	Mezroční růst produktivity práce v %	Mezroční růst zaměstnanosti	Změna (desetiletá) nominálních nákladů práce v %	Změna (desetiletá) nominálních cen nemovitostí v %	Bytová výstavba jako % HDP	Dluh soukromého sektoru jako % HDP, konsolidované údaje	Finanční závazky finančního sektoru, konsolidované meziroční růst	
Rok 2010	2,3	20,2	2,0	1,5	1,3	-121,8	5,7	na	1,9	-5,6	1,4	0,8	22,5	4,0	6,3	na	130,6	-2,1
BE	0,2	23,5	0,6	-1,3	-0,5	43,6	4,9	-5,9	:	3,9	6,4	-5,9	72,9	:	-11,8	4,3	151,2	-2,2
BG	2,7	24,4	1,6	-3,1	-2,2	0,5	3,4	-3,5	:	3,0	4,5	-0,9	27,1	:	4,0	4,4	71,6	2,5
CZ	1,3	17,2	3,1	5,5	5,6	25,4	-2,4	1,1	:	-10,4	3,6	-2,0	34,5	:	-14,1	4,2	244,1	7,8
DK	3,7	17,5	2,8	5,7	5,7	-5,8	1,4	-2,9	-1,4	-0,7	3,2	0,5	4,3	-16,7	3,6	5,3	111,8	0,0
DE	2,3	18,8	1,6	3,6	7,2	24,1	8,1	-1,5	8,0	7,7	7,4	-4,1	73,8	42,4	-44,5	3,3	na	-10,1
EE	-0,4	11,5	1,8	0,5	0,1	-295,9	12,7	na	-5,2	-12,4	4,0	-4,2	28,7	9,4	-33,8	3,0	292,8	5,9
EL	-3,5	16,6	na	-10,1	-9,2	97,4	0,1	-4,2	5,1	-11,7	-1,7	-1,9	36,6	13,7	2,8	4,8	124,1	8,5
ES	-0,1	22,9	1,4	-4,6	-4,0	91,7	1,8	-3,0	1,0	-6,8	2,6	-2,3	29,2	8,5	-9,9	7,5	213,9	-1,8
FR	1,5	19,3	2,3	-1,7	-1,7	23,5	1,3	-2,4	-0,1	-6,0	1,4	0,2	22,6	3,7	0,0	6,1	137,4	2,9
IT	1,5	19,7	1,3	-3,5	-3,5	51,3	0,4	-3,4	0,8	-4,7	2,3	-0,7	30,5	11,5	2,3	5,3	125,4	1,4
CY	1,1	18,6	0,5	-9,9	-9,7	18,4	3,3	na	0,6	-5,8	1,1	0,0	32,8	9,2	-6,5	6,0	289,0	-7,6
LV	-0,3	19,5	0,6	3,0	4,9	53,5	1,6	-4,8	:	2,9	4,7	-3,7	86,0	:	-46,8	2,0	135,8	-0,1
LT	1,4	16,3	0,8	1,5	4,2	39,4	2,1	-7,2	:	2,5	6,9	-5,2	28,6	:	-32,9	1,9	76,7	0,0
LU	2,7	18,4	1,6	7,7	7,1	-3312,0	386,0	na	1,8	-18,8	0,8	1,7	37,5	16,6	5,0	3,4	201,6	10,0
HU	1,3	18,0	1,2	1,1	2,9	60,3	1,4	-5,0	:	-2,9	0,9	0,0	53,7	:	1,4	2,5	134,8	3,2
MT	2,9	17,7	0,6	-3,9	-2,2	-176,2	12,8	na	3,6	-2,0	0,6	2,2	32,9	11,2	7,4	2,8	164,7	18,5
NL	1,7	18,2	1,8	6,6	5,8	30,7	-1,7	-2,9	-0,9	-4,6	2,2	-0,3	24,2	6,8	-3,8	5,0	222,0	7,0
AT	2,3	20,5	2,8	3,0	3,1	30,2	1,0	-3,0	0,2	-1,2	1,7	0,9	13,2	-2,8	5,6	4,2	149,7	-1,5
PL	3,9	19,9	0,7	-4,6	-2,8	33,5	1,9	na	:	-3,8	3,5	0,6	12,8	:	na	2,6	71,1	13,5
PT	1,4	19,8	1,6	-10,0	-8,9	84,4	0,6	na	-2,1	-8,8	3,0	-1,5	24,9	4,8	6,3	3,8	224,4	10,2
RO	-1,6	24,0	0,5	-4,0	-3,7	38,3	1,8	-2,2	:	2,4	0,2	-1,8	225,5	:	na	na	76,7	4,5

Zdroj: Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2012

Příloha č. 4 Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2011

	Měziroční měnící HDP v %	Tvorba hrubého finančního kapitálu jako % HDP	Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj v % HDP	Saldo běžného účetního vývoje jako % HDP	Čistá úvěrová bilance jako % HDP	Čistá zahraniční dílna jako % HDP	Průběh průmyslu a zemědělnictví jako % HDP	Čistá obchodní bilance energetických produktů jako % HDP	Změna (tržeb) efektivních o měnícího kurzu v % v eurozóně (17)	Měziroční změna podílů na vývozu tržeb v % eurozóně (17)	Měziroční růst zaměstnanosti v %	Měziroční růst produktiv ity práce v %	Změna (dezinflece) nominální jednotkových nákladů práce v %	Změna (tržeb) nominální cestovního tržeb v %	Bytová výstavba jako % HDP	Díl z celkové HDP domácností úspory	Zadluženost finančních institucí (poměr dluhů k vlastnímu kapitálu)			
Rok	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011		
BE	1.8	20.7	2.0	-1.4	-1.7	-127.6	20.1	-3.7	1.4	-1.6	0.4	1.3	20.3	3.7	5.1	na	143	641		
BG	1.7	20.9	0.6	0.3	1.6	33.9	4.5	-0.6	na	5.2	6.1	-4.2	69.5	-32.4	na	136	414			
CZ	1.9	23.9	1.8	-2.8	-2.5	1.1	2.5	-1.4	na	5.2	1.6	0.6	23.2	-5.0	3.8	73	624			
DK	0.8	17.2	3.1	5.6	5.9	18.0	3.8	0.7	na	1.2	1.2	-0.5	29.3	-11.9	4.7	238	377			
DE	3.0	18.1	2.8	5.7	5.7	-2.9	1.1	-19.8	-0.9	2.5	1.6	1.4	5.5	-14.1	5.4	5.6	109	524		
EE	8.3	21.7	2.4	2.1	6.3	6.5	1.2	na	3.2	25.7	1.2	6.7	64.4	-28.0	3.5	132	373			
IE	1.4	10.1	1.7	1.1	1.0	-339.2	5.2	na	-6.5	-1.7	3.6	-2.1	15.4	0.1	-38.7	2.6	281	158		
EL	-7.1	15.1	na	-9.9	-8.6	-98.0	0.4	-2.7	4.6	-6.0	-1.6	-5.6	31.1	11.5	-3.5	4.7	125	2728		
ES	0.4	21.1	1.3	-3.5	-3.0	93.5	2.0	-8.5	0.4	3.2	2.2	-1.6	25.3	4.3	-15.3	6.4	204	941		
FR	1.7	20.1	2.3	-2.0	-2.0	36.1	1.5	-12.7	-0.4	-0.8	1.2	0.5	22.3	5.1	3.5	6.1	139	461		
IT	0.4	19.6	1.3	-3.1	-3.0	49.0	1.6	-13.9	0.9	-0.2	0.3	0.3	28.3	11.1	0.4	5.5	126	1172		
CY	0.5	16.3	0.5	-4.7	-4.5	37.9	5.5	na	0.7	-2.3	0.0	0.4	34.6	12.4	-16.7	5.0	281	2539		
LV	5.5	21.3	0.7	-2.2	0.0	46.4	5.1	-0.2	na	6.8	14.8	-8.4	94.4	-38.7	1.5	118	704			
LT	5.9	17.8	0.9	-3.7	-1.3	32.3	3.4	-0.5	na	7.9	3.8	2.0	33.6	-30.8	1.8	67	633			
LU	1.7	19.0	1.4	7.1	6.8	-3022.2	645.3	na	2.0	-2.2	-1.2	2.6	35.7	14.0	6.5	3.4	267	50		
HU	1.6	17.9	1.2	0.9	3.3	52.6	3.7	-1.4	na	2.7	1.2	0.8	44.3	-8.5	1.8	147	562			
MT	1.9	14.8	0.7	-0.3	0.7	-158.3	4.7	0.0	1.8	-4.8	-0.5	2.5	23.7	7.0	-4.6	2.5	169	362		
NL	1.0	17.7	2.0	9.7	9.7	36.8	1.6	-4.6	0.0	-1.9	0.5	0.6	20.0	3.2	-7.5	4.9	224	231		
AT	2.7	21.4	2.8	0.6	0.4	24.4	3.5	-2.8	1.2	0.9	1.3	1.7	13.2	-1.6	-2.9	4.4	146	378		
PL	4.3	20.3	0.8	-4.9	-2.9	35.8	3.7	na	na	1.5	3.3	1.1	5.7	-7.6	2.6	77	377			
PT	-1.7	18.1	na	-6.5	-5.3	83.4	4.4	na	-0.5	2.7	-0.1	-1.9	19.4	1.4	2.0	3.4	223	542		
RO	2.5	24.6	0.5	-4.4	-3.9	38.0	1.3	-0.7	na	4.1	2.0	-1.3	154.9	-39.5	na	71	662			
SI	0.6	18.5	2.5	0.0	-0.3	37.5	2.0	-0.5	0.4	1.0	2.2	-1.4	38.9	21.0	-6.8	3.0	116	639		
SK	3.2	23.1	0.7	0.1	1.3	21.7	2.2	-1.0	5.0	5.0	1.4	1.5	28.8	12.6	-17.8	2.3	76	1079		
FI	2.7	19.6	3.8	-1.6	-1.5	30.9	1.0	-1.4	2.2	-6.6	1.6	1.1	21.9	3.8	11.1	6.8	153	616		
SE	3.9	18.4	3.4	6.4	6.3	62.4	2.7	-1.6	na	0.6	1.6	2.2	8.1	13.8	3.7	216	305			

Zdroj: Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2013

Příloha č. 5 Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2012

Rok	Meziroční změna reálného HDP v %	Tvorba hrubého fixního kapitálu jako % HDP	Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj v % HDP	Čisté úvěry/výpůjčky jako % HDP, údaje platební bilance	Čistý vnější dluh jako % HDP	Příchozí přímé zahraniční investice jako % HDP	Stav přímých zahraničních investic jako % HDP	Čistá bilance energetických produktů jako % HDP	Změna (třiletá) REER vůči eurozóně v %	Změna (pětiletá) vývozní výkonnosti vůči vyspělým ekonomikám v %	Změna (pětiletá) v % z hlediska obchodu	Meziroční změna podílů na vývozních trzích v %, objemy zboží a služeb	Meziroční změna produktivity práce v %	Změna (desetiletá) nominálních nákladů na jednotku	Změna (desetiletá) nominálních výkonnosti nákladů na jednotku	Změna (třiletá) nominálních cen nových stí v %	Bytová výstavba jako % HDP	Dluh soukromého sektoru jako % HDP, nekonsolidované	Zadluženost finančního sektoru (poměr dluhu k vlastnímu kapitálu)
BE	-0.1	20.4	0.0	-2.1	-93.7	-7.6	195.3	-5.3	1.9	-6.0	-2.1	-3.6	-0.3	22.0	5.2	9.6	5.9	247.8	476.0
BG	0.8	21.4	0.0	0.0	28.8	3.7	95.2	-7.3	1.8	15.8	2.4	-2.8	3.4	70.5	45.5	-16.7	neuváděno	142.5	458.4
CZ	-1.0	23.1	0.0	-1.1	-1.3	5.4	67.6	-4.9	5.5	5.8	-3.6	2.8	-1.4	18.5	4.6	-3.1	3.7	82.0	542.1
DK	-0.4	17.1	0.0	6.0	12.0	0.9	32.4	0.5	0.7	-10.0	2.1	-8.8	-0.1	27.2	8.8	-1.7	4.3	238.9	308.0
DE	0.7	17.6	0.0	7.0	-9.4	0.2	28.5	-3.9	-1.2	-4.0	-2.2	1.1	-0.4	7.6	-11.0	8.2	5.8	116.3	459.9
EE	3.9	25.2	0.0	1.7	-2.0	6.8	84.2	-1.4	5.2	17.7	-3.4	3.1	1.7	67.3	42.9	23.0	3.5	130.1	353.1
IE	0.2	10.7	0.0	3.2	-396.7	18.2	157.1	-3.2	-5.1	-7.5	-4.4	0.3	0.8	15.4	-2.3	-33.1	2.0	331.9	121.1
EL	-6.4	13.1	0.0	-1.2	121.5	0.7	9.7	-3.9	2.0	-19.0	-3.8	-2.9	2.1	11.6	-4.9	-18.7	3.4	130.3	1129.9
ES	-1.6	19.2	0.0	-0.5	90.3	2.0	46.8	-3.9	0.8	-5.6	-5.3	0.5	2.7	18.6	0.5	-22.7	5.2	215.2	938.3
FR	0.0	19.8	0.0	-2.2	35.0	1.0	40.8	-3.3	-0.5	-5.0	-2.4	-0.1	0.1	20.9	4.0	10.3	neuváděno	161.7	415.6
HR	-2.0	18.4	0.0	0.1	79.5	2.4	54.9	-6.0	-2.5	-16.8	2.5	-2.1	2.0	31.7	11.1	-10.6	neuváděno	132.1	421.6
IT	-2.5	17.9	0.0	-0.1	55.5	0.0	17.6	-3.9	1.3	-15.7	-4.3	-0.2	-2.2	27.6	10.8	-2.9	5.1	128.8	1180.3
CY	-2.4	13.7	0.0	-6.7	36.7	5.5	90.0	-8.3	2.0	-18.9	-1.6	-0.2	1.8	28.1	11.0	-11.9	3.6	302.6	925.1
LV	5.0	22.8	0.0	0.5	38.9	3.9	46.5	-6.0	-0.7	24.2	-1.3	4.6	3.4	100.8	66.3	0.3	1.9	111.6	694.4 (p)
LT	3.7	16.6	0.0	2.0	33.6	1.7	36.7	-8.4	1.5	42.9	-2.6	8.6	1.9	32.1	11.8	-1.5	1.8	66.7	640.8
LU	-0.2	19.3	0.0	6.1	-2444.8	523.6	4311.5	-6.5	2.8	-9.7	3.1	-5.8	-2.6	37.0	17.4	13.8	3.5	370.7	68.7
HU	-1.7	17.4	0.0	3.6	57.1	11.1	80.8	-6.4	4.4	-9.1	-2.3	0.0	-1.8	39.3	23.1	-9.3	1.6	155.0	519.6
MT	0.8	14.8	0.0	2.9	-176.4	-0.4	180.7	-12.8	1.0	15.5	-1.4	2.6	-1.5	28.3	11.8	1.8	2.2	217.8	357.4
NL	-1.2	17.0	0.0	7.8	32.5	1.5	77.3	-2.6	-0.3	-2.7	-1.6	0.8	-1.1	17.8	0.2	-9.8	4.2	222.8	202.8
AT	0.9	21.4	0.0	1.5	25.6	1.5	65.4	-4.1	1.3	-12.9	-4.3	-0.8	-0.4	16.6	0.9	neuváděno	4.5	164.7	330.0
PL	1.9	19.1	0.0	-1.5	36.1	1.2	45.7	-3.5	7.1	12.0	-2.8	-0.1	5.6	9.1	-5.1	-6.8	2.7	78.7	315.6
PT	-3.2	16.0	0.0	0.3	102.3	4.2	55.0	-4.7	0.9	-7.2	-0.1	-5.1	1.1	11.5	-4.3	-8.4	2.5	256.0	485.1
RO	0.7	26.7	0.0	-3.0	40.2	1.6	44.6	-3.1	3.2	17.1	10.5	-5.7	-0.8	144.0	107.5	-26.1	neuváděno	73.7	507.0
SI	-2.5	17.8	0.0	3.0	41.2	-0.1	33.2	-6.9	0.3	-11.5	-4.3	-2.3	-1.7	32.0	13.4	-4.3	2.8	125.2	631.9
SK	1.8	20.1	0.0	4.2	22.4	3.1	59.5	-5.9	1.9	15.1	-5.6	6.1	1.7	23.7	7.4	-8.1	2.3	76.3	1008.7
FI	-0.8	19.6	0.0	-1.6	36.4	1.4	38.0	-2.7	1.6	-23.5	-5.7	-3.9	-0.8	26.5	7.5	12.1	6.7	185.1	525.9
SE	1.0	19.0	0.0	5.9	60.1	3.1	64.0	-1.7	19.1	-10.2	-1.3	-8.4	0.2	11.3	-5.2	11.8	3.2	256.5	278.1
UK	0.1	14.3	0.0	-3.6	31.7	2.5	53.7	-1.2	14.4	-10.5	-3.6	-2.9	-1.1	29.4	neuváděno	8.0	3.3	189.8	1060.7

Zdroj: Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2014

Příloha č. 6 Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2013

Tabulka A.2: Pomocné ukazatele, 2013

Rok	Mezroční změna reálného HDP v %	Tvorba hrubého fixního kapitálu jako % HDP	Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj jako % HDP	Čisté půjčky / výpůjčky jako % HDP	Čistý vnější dluh jako % HDP	Přliv přímých zahraničních investic jako % HDP	Stav PZI ze zahraničí jako % HDP	Čistá obchodní bilance energetických produktů jako % HDP	Změna (triletá) REER vůči eurozóně v %	Změna (pětilétá) vývozní ekonomikám v %	Změna (pětilétá) v % z hlediska obchodu	Mezroční změna podílů na vývozních trzích v %	Mezroční změna produktivita práce v %	Změna (desetiletá) nominálních jednotkových nákladů práce v %	Změna (desetiletá) výkonosti jednotkových nákladů práce odpovídající eurozóně	Změna (triletá) nominálních cen bytových nemovností v %	Bytová výstavba jako % HDP	Dluh soukromého sektoru jako % HDP, nekonsoolidované údaje	Zadluženost finančního sektoru (poměr dluhů k vlastním kapitálům)
BE	0,3	22,3	na	0,1	-86,8	-11,1	191,2	-4,4	0,6	-2,6	0,5	-0,8	0,6	23,1	5,7	7,6	5,9	190,6	166,3
BG	1,1	21,3	na	3,7	25,5	3,3	95,9	-6,4	-0,4	13,2	4,5	9,2	1,5p	85,1p	57,4	-9,3	na	145,7	384,6
CZ	-0,7	24,9	na	-0,1	-3,8	3,9	77,9	-4,9	-2,4	-1,1	1,0	-3,0	-1,1	16,0	0,1	-1,6	3,3	82,4p	536,8p
DK	-0,1	18,4	na	7,1	9,8	-0,2	29,5	0,1	-1,3	-12,1	1,9	1,0	-0,3	25,3	7,1	-0,6	3,8	222,7	193,2
DE	0,1	19,7	na	6,9	-12,2	1,4	40,2	-3,5	-0,7	-4,3	0,6	-2,2	-0,5	10,4	-8,4	10,4p	5,9	110,0p	422,3p
EE	1,6	27,3	na	1,4	-6,4	3,6	95,4	-2,4	5,5	22,1	-1,8	-0,6	0,4	71,5	45,1	28,8	3,3	126,9	288,3
IE	0,2	15,2	na	4,4	-425,3	16,0	166,9	-3,3	-3,1	1,9	-2,3	-2,0	-2,1	16,6	-0,3	-22,2	2,0	292,6	99,6
EL	-3,9p	11,2p	na	2,3	130,9	1,2	11,1	-3,4p	-3,4	-22,1	-0,7p	-0,6	-0,1p	14,1p	-2,9	-25,5e	2,2p	135,6p	792,7
ES	-1,2p	18,5p	na	2,1	91,2	3,0	54,8	-3,3p	0,4	-0,4	-1,2p	1,7	1,4p	15,4p	-0,5	-28,5	4,4	187,2p	544,9
FR	0,3	22,1	na	-1,3	32,4	0,2	40,8	-3,1	-1,3	-6,8	-0,3	-0,8	0,5	18,9	1,6	3,2	6,1	175,2	373,4
HR	-0,9	19,3	na	0,9	60,3	1,7	55,1	-5,0	-2,9	-15,3	1,5	0,7	0,1	23,9	4,4	-18,8p	na	130,2	425,5
IT	-1,9	17,8	na	1,0	59,2	0,9	23,8	-3,3	1,0	-12,6	-0,9p	-3,0	0,0	23,6	7,6	-7,7p	4,8	120,8	951,7
CY	-5,4p	13,4p	na	-1,7	115,4	15,6	275,5	-6,3p	1,0	-22,0	-0,9p	-7,3	-0,1p	6,3p	-7,7	-11,0	3,9p	347,4p	253,1
LV	4,2	23,3	na	0,1	35,8	3,2	53,0	-5,4	0,3	16,1	1,1	-2,1	1,9	89,3	57,6	20,5	2,0	108,4	609,8
LT	3,3	18,2	na	4,6	28,4	1,5	37,7	-7,3	1,3	30,8	-5,3	6,4	1,9	38,6	15,0	7,7	2,2	60,5	576,8
LU	2,0	17,1	na	3,8	-207,9	724,1	5206,0	-5,6	1,7	9,5	2,9	-0,6	0,0	38,6	18,3	13,6	3,1	421,8	63,2
HU	1,5	19,9	na	7,8	58,6	-3,2	215,9	-6,4	-3,2	-13,4	-0,2	2,1	0,7	30,6	12,5	-9,4	1,4	118,3	120,6
MT	2,5	17,5	na	4,9	-115,5	5,7	132,4	-9,6	0,1	2,8	1,0	-6,2	-1,3	29,1	11,8	1,9	2,9	182,4	15,5
NL	-0,7p	18,2p	na	8,6	41,5	37,1	537,7	-1,4p	1,4	-2,7	-1,6p	-1,4	0,6p	15,4p	0,5	-14,0	3,3p	246,3p	136,6p
AT	0,2	22,2	na	0,9	20,2	3,6	77,0	-3,5	1,6	-11,0	-1,7	-0,5	-0,5	20,7	1,9	22,6e	4,3	140,8	209,4
PL	1,7	18,8	na	1,0	35,7	0,0	49,0	-2,7	-3,3	6,7	0,3	1,4	1,7p	16,4p	-0,9	-6,7e	2,5	78,1	274,1
PT	-1,4e	15,1e	na	2,3	102,3	3,9	69,2	-3,6e	0,1	1,5	3,2	7,8	1,6e	6,5e	-8,7	-13,3	2,3e	218e	365,2
RO	3,5p	24,7p	na	1,3	34,6	2,0	42,8	-1,9p	0,7	24,8	2,2p	10,4	4,8p	86,5p	58,4	-19,9p	na	67,5p	470,7
SI	-1,0	19,7	na	5,9	34,9	0,2	29,2	-5,5	0,0	-10,6	-2,1	-0,5	0,5	28,3	9,6	-9,4	2,5	113,1	591,8
SK	1,4	20,4	na	3,6	23,1	0,6	59,1	-5,9	2,5	4,8	-4,7	1,3	2,2	22,3	5,5	-3,3	2,4	77,8	844,1
FI	-1,2	21,2	na	-1,3	35,1	-4,5	46,8	-2,6	1,9	-27,3	-3,4	-4,9	0,3	28,9	10,0	6,8	6,1	169,8	371,2
SE	1,5	22,1	na	6,4	-63,3	1,2	86,9	-1,5	6,0	-8,9	0,0	1,5	0,5	21,8	3,5	9,4	3,6	244,7	237,0
UK	1,7	16,4	na	-4,2	26,0	1,6	73,6	-0,9	4,3	-5,4	2,6	-2,6	0,4	27,7	8,7	4,3	3,4	169,4p	790,5p

Zdroj: Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2015

Příloha č. 7 Hodnoty pomocných ukazatelů (pokračování) pro rok 2013

Tabulka A.2 (pokračování): Pomocné ukazatele, 2013

Rok	Meziroční změna zaměstnanosti v %	Míra ekonomické aktivity (15-64 let)		Dlouhodobá míra nezaměstnanosti (% ekonomicky aktivního obyvatelstva)		Míra nezaměstnanosti mládeže (% ekonomicky aktivního obyvatelstva v věkové skupině)		Mladí lidé mimo zaměstnání, vzdělávání nebo odbornou přípravu (% z celkového počtu obyvatel)		Lidé ohrožení chudobou či sociálním vyloučením (% z celkového počtu obyvatel)		Míra ohrožení chudobou (% z celkového počtu obyvatel)		Míra silné materiální deprivace (% z celkového počtu obyvatel)		Osoby žijící v domácnostech s velmi nízkou intenzitou práce (% z obyvatelstva ve věkové skupině 0-59)	
		úroveň	změna v procentních bodech (3 roky)	úroveň	změna v procentních bodech (3 roky)	úroveň	změna v procentních bodech (3 roky)	úroveň	změna v procentních bodech (3 roky)	úroveň	změna v procentních bodech (3 roky)	úroveň	změna v procentních bodech (3 roky)	úroveň	změna v procentních bodech (3 roky)	úroveň	změna v procentních bodech (3 roky)
BE	-0,3	67,5	-0,2	3,9	-0,2	23,7	1,3	12,7	1,8	20,8	0,0	15,1	0,5	5,1	-0,8	14,0	1,3
BG	-0,4p	68,4	1,9	7,4	2,6	28,4	6,6	21,6	-0,2	48,0	-1,2	21,0	0,3	43,0	-2,7	13,0	5,0
CZ	0,4	72,9	2,7	3,0	0,0	18,9	0,6	9,1	0,3	14,6	0,2	8,6	-0,4	6,6	0,4	6,9	0,5
DK	0,1	78,1	-1,3	1,8	0,3	13,0	-0,9	6,0	0,0	18,9	0,6	12,3	-1,0	3,8	1,1	12,9	2,3
DE	0,6	77,5	0,9	2,4	-1,0	7,9	-2,0	6,3	-2,0	20,3	0,6	16,1	0,5	5,4	0,9	9,9	-1,3
EE	1,2	75,1	1,2	3,8	-3,8	18,7	-14,2	11,3	-2,7	23,5	1,8	18,6	2,8	7,6	-1,4	8,4	-0,6
IE	2,4	69,8	0,4	7,9	1,1	26,8	-0,8	16,1	-3,1	na	na	na	na	na	na	na	na
EL	-3,8p	67,5	-0,3	18,5	12,8	58,3	25,3	20,4	5,6	35,7	8,0	23,1	3,0	20,3	8,7	18,2	10,6
ES	-2,6p	74,3	0,8	13,0	5,7	55,5	14,0	18,6	0,8	27,3b	0,6b	20,4b	-1,0b	6,2	1,3	15,7	4,9
FR	-0,2	71,2b	0,7b	4,1	0,4	24,8	1,5	11,2b	-1,1b	18,1	-1,1	13,7	0,4	5,1	-0,7	7,9	-2,0
HR	-1,0	63,7b	2,3b	11,0	4,0	50,0	17,4	19,6b	4,7b	29,9	-1,2	19,5	-1,1	14,7	0,4	14,8	0,9
IT	-2,0	63,5	1,3	6,9	2,8	40,0	12,2	22,2	3,1	28,4	3,9	19,1	0,9	12,4	5,5	11,0	0,8
CY	-5,2	73,6	0,0	6,1	4,8	38,9	22,3	18,7	7,0	27,8	3,2	15,3	-0,3	16,1	4,9	7,9	3,0
LV	2,3	74,0	1,0	5,8	-3,0	23,2	-13,0	13,0	-4,8	35,1	-3,1	19,4	-1,5	24,0	-3,6	10,0	-2,6
LT	1,3	72,4	2,2	5,1	-2,3	21,9	-13,8	11,1	-2,1	30,8	-3,2	20,6	0,1	16,0	-3,9	11,0	1,5
LU	2,0	69,9	1,7	1,8	0,5	16,8	1,0	5,0	-0,1	19,0	1,9	15,9	1,4	1,8	1,3	6,6	1,1
HU	0,8	65,1	2,7	5,0	-0,5	27,2	0,6	15,4	3,0	33,5	3,6	14,3	2,0	26,8	5,2	12,6	0,7
MT	3,8	65,0	4,6	2,9	-0,2	13,0	-0,2	10,0	0,5	24,0	2,8	15,7	0,2	9,5	3,0	9,0	-0,2
NL	-1,3p	79,7b	1,5b	2,4	1,2	11,0	2,3	5,1	0,8	15,9	0,8	10,4	0,1	2,5	0,3	9,4	1,0
AT	0,7	76,1b	1,0b	1,2	0,1	9,2	0,4	7,1b	0,0b	18,8	-0,1	14,4	-0,3	4,2	-0,1	7,8	0,0
PL	-0,1p	67,0	1,7	4,4	1,4	27,3	3,6	12,2	1,4	25,8	-2,0	17,3	-0,3	11,9	-2,3	7,2	-0,1
PT	-2,9	73,0	-0,7	9,3	3,0	38,1	9,9	14,1	2,7	27,4	2,1	18,7	0,8	10,9	1,9	12,2	3,6
RO	-1,2p	64,6	1,0	3,3	0,9	23,7	1,6	17,2	0,8	40,4	-1,0	22,4	1,3	28,5	-2,5	6,4	-0,5
SI	-1,5	70,5	-1,0	5,2	2,0	21,6	6,9	9,2	2,1	20,4	2,1	14,5	1,8	6,7	0,8	8,0	1,0
SK	-0,8	69,9	1,2	10,0	0,7	33,7	-0,2	13,7	-0,4	19,8	-0,8	12,8	0,8	10,2	-1,2	7,6	-0,3
FI	-1,5	75,2	0,7	1,7	-0,3	19,9	-1,5	9,3	0,3	16,0	-0,9	11,8	-1,3	2,5	-0,3	9,0	-0,3
SE	1,0	81,1	2,0	1,5	-0,1	23,6	-1,2	7,5	-0,2	16,4	1,4	14,8	1,9	1,4	0,1	7,1	1,1
UK	1,3	76,6	1,1	2,7	0,2	20,7	0,9	13,3	-0,4	24,8	1,6	15,9	-1,2	8,3	3,5	13,2	0,0

Zdroj: Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2015

Příloha č. 8 Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2014

Rok	Reálný HDP (jednotka % změna)	Tvorba hrubého fixního kapitálu (% HDP)	Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj (% HDP)	Běžný + kapitálový účet (čisté půjčky – výpůjčky) (% HDP)	Čistý zahraniční dluh (v % HDP)	Prímé zahraniční investice ve výkaznictví – Toky hospodářství – Toky (v % HDP)	Prímé zahraniční investice ve výkaznictví – Objemy hospodářství – O objemy (v % HDP)	Čistá obchodní bilance energetických produktů (v % HDP)	Reálný efektivní směnný kurz – obchodní partneři (tržní % změna)	Porovnání s výpělými ekonomikami (přelátá % změna)	Obchodní podmínky (přelátá % změna)	Objem podílu na světovém vývozu (jednotka % změna)	Produktivita práce (jednotka % změna)	Index nominálních jednotkových nákladů práce (desetiletí % změna)	Výkonnost jednotkových nákladů práce – eurozona (desetiletí % změna)	Index cen rez. nemovitostí (2010=100) – v (tržní % změna)	Bytová výstavba (v % HDP)	Zadlužení soukromého sektoru, v nekonsolidovaném výjádření	Páka ve finančním sektoru, v nekonsolidovaném výjádření	vyjádření
BE	1,3	23,3	na	-0,1	-79,7	-3,5	216,0	-3,9	-0,1	-4,6	-3,0	2,2	1,0	22,6	6,0	2,9p	5,9	207,6	176,9	
BG	1,5	21,1	0,8p	3,5	19,0	3,5	92,7	-5,7	-2,9	14,0	3,3	-3,3	1,2p	78,3p	54,1	-2,7p	1,6	137,5	452,2	
CZ	2,0	25,0	2p	1,4	-7,1	2,4	76,3	-4,1	-10,1	1,5	-1,4	5,7	1,4	13,8	-2,2	1,0	3,2	85,1	503,5	
DK	1,1	18,7	3,08ep	7,8	0,7	1,1	46,6	0,0	-1,4	-11,7	2,2	-0,6	0,3	27,6	8,2	4,9	4,0	227,6	173,6	
DE	1,6	20,1	2,84ep	7,5	-6,7	0,2	40,1	-2,9	-0,1	-2,1	-2,6	0,8	0,7	13,0	-5,8	9,3p	5,9	108,9	395,5	
EE	2,9	25,2	1,46p	2,2	-11,0	6,0	100,9	-2,1	3,1	33,0	0,2	-1,4	2,1	68,9	40,5	35,0	3,2	135,3	370,6	
IE	5,2	19,3	na	3,8	-47,2	36,0	385,5	-2,8	-1,8	0,3	-3,7	8,9	3,4	-1,5	-3,9	2,1	2,2	284,2	78,2	
EL	0,7p	11,6p	0,83p	-0,7	132,3	0,7	12,2	-3,2p	-5,6	-11,9	1,4p	4,3p	0,5p	10,3p	-5,5	-27,1e	1,0p	130,5	1083,8	
ES	1,4p	19,6p	na	1,4	94,7	2,3	55,7	-2,9p	-0,6	-5,4	-7,8p	1,9p	0,4p	11,7p	-4,2	-22,3	4,4p	185,5	444,9	
FR	0,2	21,7	2,26p	-0,8	38,1	0,3	41,8	-2,5	-0,7	-7,2	-1,6	-0,8	-0,1	20,3	1,7	-4,0	5,9	180,9	384,3	
HR	-0,4	18,6	0,8	0,9	na	6,7	7,6	-4,0	-1,5	-12,4	0,8	3,1	-3,0	26,4	4,8	-17,7p	na	141,9	450,6	
IT	-0,4	16,6	na	2,2	61,1	0,6	24,8	-2,6	0,4	-8,1	-4,5	-0,1	-0,5	21,0	4,6	-12,4p	4,7	121,2	754,3	
CY	-2,5p	11,5p	na	-3,7	128,4	-5,1	710,3	-5,9p	0,0	-21,7	0,4p	-3,7	-0,6p	19,3p	-13,0	-8,7p	3,3p	349,8	116,8	
LV	2,4	22,9	0,68p	1,2	31,4	2,7	54,4	-4,2	-1,3	17,3	0,0	-0,1	3,8	82,7	53,9	16,6	2,3	104,7	642,6	
LT	3,0	18,9	1,02p	6,3	28,8	0,7	39,0	-5,9	-0,1	44,5	-0,8	-0,2	1,0	36,8	11,2	7,5	2,5	56,7	445,3	
LU	4,1	18,6	na	3,5	-2204,6	200,0	6389,7	-4,5	0,8	18,8	0,9	3,6	1,5	36,6	17,8	14,2	3,4	402,7	63,6	
HU	3,7	21,7	1,4	6,0	53,3	9,3	220,5	-6,1	-7,2	-9,1	-1,1	4,4	-0,9	26,5	10,0	-2,2	1,6	116,5	123,0	
MT	3,5	18,9	0,85p	4,5	-325,7	1,6	1964,6	-15,8	0,7	-12,6	1,7	-3,5	-1,0	27,7	10,3	5,3	2,7	221,3	42,0	
NL	1,0p	18,2p	na	10,6	41,5	5,3	547,8	-1,6p	1,3	-5,0	-1,8p	0,8p	1,2p	17,2p	-0,2	-11,6	3,1p	240,7p	118,9p	
AT	0,4	22,4	2,99ep	1,8	20,1	1,9	80,2	-3,0	1,6	-10,0	-3,0	-1,1	-0,5	22,9	4,1	16,8	4,3	147,1	197,3	
PL	3,3	19,6	na	0,4	37,2	3,1	50,7	-2,6	-1,7	12,0	-1,8	3,2	1,6p	20,0p	-1,0	-6,8	2,4	81,4	287,3	
PT	0,9e	14,9e	na	2,0	104,4	5,4	69,5	-3,5e	-1,2	1,8	0,4e	0,7e	-0,5e	4,9e	-9,3	-5,0	2,3e	206,2	340,3	
RO	2,8p	22,0p	na	2,2	29,8	1,9	41,9	-1,4p	-1,3	29,8	4,5p	4,9p	1,7p	72,7p	46,6	-8,9	na	63,3	388,9	
SI	3,0	19,6	na	6,5	39,2	2,0	31,6	-4,1	0,4	-5,8	-4,5	2,6	2,5	21,2	3,0	-17,6	2,2	110,1	448,1	
SK	2,5	20,9	0,9	1,1	27,0	0,0	55,6	-4,3	0,5	10,2	-3,5	0,4	1,1	19,7	4,3	-0,4	2,6	78,9	756,8	
FI	-0,4	20,3	3,2	-0,8	46,2	5,5	53,1	-2,4	2,0	-18,8	-3,4	-3,9	0,4	29,9	10,1	3,2	5,6	172,9	368,4	
SE	2,3	23,5	3,16p	6,1	54,3	-0,6	83,6	-1,4	-3,7	-3,6	-0,6	0,3	0,9	24,9	5,4	16,8	4,1	234,8	196,0	
UK	2,9	16,9	1,72ep	-5,3	na	1,6	76,7	-0,7	10,2	-2,5	3,8	-1,4	0,7	21,8	6,3	15,8	3,8	161,3	765,1	

Tržní a odhad v rovnováze na úřadě národních

Zdroj: Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2016

Příloha č. 9 Hodnoty pomocných ukazatelů (pokračování) v roce 2014

Rok 2014	Míra nezaměstnanosti (jednotlivá % změna)	Míra ekonomické aktivity – % celkové populace ve věku 15–64 (%)	Míra dlouhodobě nezaměstnanosti – % populace ve věku 15–74 (%)	Míra nezaměstnanosti mladých lidí – % aktivní populace ve věku 15–24 (%)	Mladí lidé, kteří nejsou zařazeni do pracovního procesu ani do vzdělávání či odborné přípravy – % celkové		Osoby ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením – % celkové populace		Osoby ohrožené chudobou po sociálních dávkách – % celkové populace		Osoby trpící silnou materiální deprivací – % celkové populace		Osoby žijící v domácnostech s velmi nízkou intenzitou práce – % celkové populace ve věku 0–59	
					%	třetá změna v procentních bodech	%	třetá změna v procentních bodech	%	třetá změna v procentních bodech	%	třetá změna v procentních bodech	%	třetá změna v procentních bodech
BE	0,3	67,7	4,3	23,2	12,0	0,2	21,2	0,2	15,5	0,2	5,9	0,2	14,6	0,8
BG	0,4p	69,0	6,9	23,8	20,2	-1,6	40,1b	-9,0b	21,8	-0,4	33,1b	-10,5b	12,1	1,1
CZ	0,6	73,5	2,7	15,9	8,1	-0,5	14,8	-0,5	9,7	-0,1	6,7	0,6	7,6	1,0
DK	0,8	78,1	1,7	12,6	5,8	-0,5	17,8b	-1,1b	11,9b	-1,1b	3,2	0,6	12,1	0,4
DE	0,9	77,7	2,2	7,7	6,4	-1,1	20,6	0,7	16,7	0,9	5,0	-0,3	10,0	-1,2
EE	0,8	75,2	3,3	15,0	11,7	0,1	na	na	na	na	6,2p	-2,5p	na	na
IE	1,7	69,8	6,7	23,9	15,2	-3,6	na	na	na	na	na	na	na	na
EL	0,1p	67,4	19,5	52,4	19,1	1,7	36,0	5,0	22,1	0,7	21,5	6,3	17,2	5,2
ES	0,9p	74,2	12,9	53,2	17,1b	-1,1b	29,2	2,5	22,2	1,6	7,1	2,6	17,1	3,7
FR	0,3	71,4	4,4	24,2	11,4b	-0,9b	18,6	-0,7	13,3	-0,7	4,8	-0,4	9,7	0,3
HR	2,7	66,1	10,1	45,5	19,3	3,1	29,3	-3,3	19,4	-1,5	13,9	-1,3	14,7	-1,2
IT	0,1	63,9	7,8	42,7	22,1	2,4	28,1p	-0,1p	19,6p	0,0p	11,5p	0,3p	12,0p	1,6p
CY	-1,9p	74,3	7,7	36,0	17,0	2,4	27,4	2,8	14,4	-0,4	15,3	3,6	9,7	4,8
LV	-1,3	74,6	4,7	19,6	12,0	-4,0	32,7	-7,4	21,2	2,2	19,2	-11,8	9,6	-3,0
LT	2,0	73,7	4,8	19,3	9,9	-1,9	27,3	-5,8	19,1	-0,1	13,6	-5,4	8,8	-3,9
LU	2,5	70,8	1,7	22,3	6,3	1,6	19,0	2,2	16,4	2,8	1,4	0,2	6,1	0,3
HU	4,6	67,0	3,7	20,4	13,6	0,4	31,1	0,1	14,6	0,8	23,9	0,8	12,2	0,0
MT	4,5	66,3	2,7	11,8	10,5	0,3	23,8	1,7	15,9	0,3	10,2	3,6	9,8	0,9
NL	-0,2p	79,0	3,0	12,7	5,5	1,2	16,5	0,8	11,6	0,6	3,2	0,7	10,2	1,3
AT	0,9	75,4	1,5	10,3	7,7	0,4	19,2	0,0	14,1	-0,4	4,0	0,0	9,1	0,5
PL	1,7p	67,9	3,8	23,9	12,0	0,5	24,7	-2,5	17,0	-0,7	10,4	-2,6	7,3	0,4
PT	1,4e	73,2	8,4	34,7	12,3	-0,3	27,5	3,1	19,5	1,5	10,6	2,3	12,2	3,9
RO	1,1p	65,7	2,8	24,0	17,0	-0,5	40,2	-0,1	25,4	3,2	26,3	-3,1	6,4	-0,3
SI	0,6	70,9	5,3	20,2	9,4	2,3	20,4	1,1	14,5	0,9	6,6	0,5	8,7	1,1
SK	1,4	70,3	9,3	29,7	12,8	-1,0	18,4	-2,2	12,6	-0,4	9,9	-0,7	7,1	-0,6
FI	-0,8	75,4	1,9	20,5	10,2	1,8	17,3	-0,6	12,8	-0,9	2,8	-0,4	10,0	0,0
SE	1,4	81,5	1,5	22,9	7,2	-0,3	16,9	0,8	15,1	1,1	0,7	-0,5	6,4	-0,5
UK	2,3	76,7	2,2	16,9	11,9	-2,3	na	na	na	na	na	na	na	na

Průměry EU jsou uvedeny v závorkách. Zdroj: Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2016

Zdroj: Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2016

Příloha č. 10 Hodnoty pomocných ukazatelů v roce 2015

Rok	Realný HDP (jednotě % změna)	Tvorba hrubého fixního kapitálu (v % HDP)	Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj (v % HDP)	Běžný + kapitálový účet (čisté půjčky – výpůjčky) (v % HDP)	Čistý zahraniční dluh (v % HDP)	Přímé zahraniční investice ve výkazujícím hospodářství – toky (v % HDP)	Přímé zahraniční investice ve výkazujícím hospodářství – objemy (v % HDP)	Čistá obchodní bilance engagovaných produktů (v % HDP)	Reálný efektivní směnný kurs – obchodní partneri (v % změna)	Vývozní výkonnost v porovnání s výspělými ekonomikami (převládá % změna)	Směnné relace (převládá % změna)	Objem podílu na světovém vývozu (jednotě % změna)	Produktivita práce (jednotě % změna)	Index nominálních jednotkových nákladů práce (2010=100) (desetiletí % změna)	Výkonnost jednotkových nákladů práce – eurozóna (desetiletí % změna)	Index cen mez. novotvů (201=100) – v nominálním vyjádření (třiletí % změna)	Bytová výstavba (v % HDP)	Zadlužení soukromého sektoru v nekonsolidovaném vyjádření	Páka ve fin. sektoru, v nekon. vyjádření (v % koeficientu zadluženosti)
BE	1,5	23,0	na	0,5	-67,7	-4,7	213,6	-2,8	0,2	-9,4	0,1	1,6	0,6	20,5	4,0	2,0p	5,8	218,8	176,5
BG	3,6	21,0	1,0p	3,5	3,4	3,7	88,9	-3,8	-3,9	15,2	3,5	3,0	3,3p	78,4p	51,2	2,0p	1,4	121,5	494,3
CZ	4,5	26,3	na	3,2	-9,8	1,3	74,2	-2,5	-8,0	2,3	0,7	5,0	3,1	14,1	-2,8	6,6p	3,4	77,0	516,4
DK	1,0	19,0	na	9,0	3,6	0,7	49,8	0,1	-1,3	-6,8	0,7	-2,4	-0,1	26,0	7,4	15,3	4,0	218,9	159,9
DE	1,7	19,9	2,9ep	8,4	-10,2	1,4	41,0	-2,0	0,5	-0,7	2,0	2,5	0,8	15,1	-1,6	11,4	5,9	106,1	368,0
EE	1,4	23,7	1,5p	4,3	-10,3	-2,9	99,9	-1,4	1,6	10,8	2,8	-3,3	-1,4	72,0	42,1	34,5	4,4	130,9	366,1
IE	26,3	21,2	na	9,7*	-289,0*	72,3*	495,9*	-1,6	-1,3	41,2*	3,6	31,7	23,2	-14,9	-22,7	30,7	1,9	323,6	80,6
EL	-0,2p	11,5p	1,0p	1,2	138,1	0,6	14,5	-2,2p	-5,2	-18,9	5,8p	0,7p	-0,7p	-0,2p	-12,6	-21,7e	0,7p	126,4	1359,6
ES	3,2p	19,7p	na	2,0	93,1	2,1	59,8	-2,1p	-1,3	-1,5	-4,7p	2,2p	0,7p	8,9p	-6,2	-5,6	4,4p	173,1	468,4
FR	1,3p	21,5p	na	-0,1	37,3	1,5	43,3	-1,8p	-0,4	-3,4	2,1p	3,4p	0,8p	17,9p	1,9	-4,9	5,8p	183,3	356,6
HR	1,6	19,5	0,9	5,6	52,7	0,4	55,0	-3,5	-1,1	-1,5	0,6	7,3	0,1	23,3	-4,1	-8,2	na	140,2	427,0
IT	0,7	16,6	na	1,8	59,7	0,7	25,6	-2,0	-0,5	-7,0	2,1	1,6	0,2	17,6	3,0	-12,2p	4,4	120,1	657,3
CY	1,7p	13,3p	na	-2,6	133,4	41,0	911,2	-4,2p	-2,4	-15,0	-0,8p	-2,7	0,9p	5,4p	-4,1	-4,6p	4,3p	354,9	85,0
LV	2,7	22,6	0,6p	2,0	28,6	2,8	60,1	-2,9	-2,0	12,8	0,2	-0,1	1,4	71,7	39,1	9,5	1,8	97,6	625,4
LT	1,8	19,3	1,0p	0,7	26,4	2,3	40,0	-3,5	-1,4	17,9	2,2	-3,1	0,5	35,3	10,0	11,7	2,8	57,5	467,9
LU	3,5	19,0	na	4,1	-2220,9	766,4	8616,9	-3,1	0,3	25,5	0,0	10,1	0,9	29,8	11,1	15,5	3,9	425,1	53,9
HU	3,1	21,7	1,4	7,8	23,0	-2,2	222,1	-4,2	-7,1	-6,0	-0,2	5,0	0,5	24,4	8,8	13,0	1,9	99,1	114,1
MT	6,2	25,4	0,8p	4,9	-262,7	25,8	1867,3	-9,8	1,0	-6,8	0,8	-0,6	2,7	29,8	10,7	6,2p	3,4	204,7	37,1
NL	2,0p	19,4p	na	3,6	40,0	13,4	580,5	-1,0p	1,0	-6,4	-0,9p	2,3p	1,0p	15,3p	1,5	-1,9	3,7p	236,3p	129,7p
AT	1,0	22,6	3,1ep	1,4	20,1	1,1	80,9	-2,3	2,3	-7,7	-0,2	0,9	0,3	23,3	5,7	14,2	4,3	145,1	186,7
PL	3,9	20,1	1,0	1,7	35,7	3,0	48,6	-1,6	-1,9	12,1	2,8	5,0	2,5p	17,0p	2,5	-2,0	3,1	83,4	305,9
PT	1,6e	15,3e	na	1,7	100,8	0,3	71,7	-2,3e	-1,0	5,0	4,8e	3,4e	0,2e	0,6e	-12,4	5,4	2,5e	195,9	372,0
RO	3,7p	24,7p	na	1,2	24,5	2,4	42,6	-0,9p	2,4	23,7	6,1p	2,8p	4,6p	43,9p	23,6	0,5	na	61,2	391,5
SI	2,3	19,5	na	6,1	31,2	3,9	34,5	-2,9	-0,7	-1,5	0,7	2,9	1,2	19,9	1,1	-10,8	2,3	96,0	402,6
SK	3,8	23,0	1,2	3,8	27,3	1,3	60,5	-3,5	-1,2	8,9	-3,2	4,3	1,8	16,1	-1,2	7,8	2,3	83,7	831,7
FI	0,2	20,4	2,9p	-0,3	43,9	7,3	58,0	-1,5	1,1	-18,8	2,7	-2,9	0,6	28,1	8,8	0,8	5,5	182,8	299,4
SE	4,1	23,7	na	5,0	46,3	3,4	78,0	-0,9	-7,8	-7,4	0,6	2,9	2,6	25,1	6,8	30,5	4,5	234,9	184,5
UK	2,2	16,9	na	-5,4	na	1,8	74,3	-0,6	14,0	3,1	3,5	1,8	0,5	21,9	3,6	17,4	3,7	161,1	628,3

Zdroj: Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2017

Příloha č. 11 Hodnoty pomocných ukazatelů (pokračování) v roce 2015

Rok 2015	Míra nezaměstnanosti (jednoletá % změna)	Míra ekonomické aktivity – % celkové populace ve věku 15–64 (v %)	Míra dlouhodobě nezaměstnanosti – % aktivní populace ve věku 15–74 (v %)	Míra nezaměstnanosti mladých lidí – % aktivní populace ve věku 15–24 (v %)	Mladí lidé, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzděl. nebo odb. přípravy – % celk. populace ve věku 15–24 třetia změna v procentních bodech	Osoby ohrožené chudobou nebo sociálním vyloučením – % celkové populace třetia změna v procentních bodech	Osoby ohrožené chudobou po sociálních dávkách – % celkové populace třetia změna v procentních bodech	Osoby trpící silnou materiální deprivací – % celkové populace třetia změna v procentních bodech	Lidé žijící v domácnostech s velmi nízkou intenzitou práce – % celkové populace ve věku 0–59 třetia změna v procentních bodech
BE	0,9□	67,6□	4,4	22,1	12,2	21,1□	-0,5□	14,9□	14,9□
BG	0,4□	69,3□	5,6	21,6	19,3	41,3□	-8,0□	22,0□	11,6□
CZ	1,4□	74,0□	2,4	12,6	7,5	14,0□	-1,4□	9,7□	6,8□
DK	1,1□	78,5□	1,7	10,8	6,2	17,7□	0,2□	12,2□	11,6□
DE	0,9□	77,6□	2,0	7,2	6,2	20,0□	0,4□	16,7□	9,8□
EE	2,9□	76,7□	2,4	13,1	10,8	24,2□	0,8□	21,6□	6,6□
IE	2,5□	70,0□	5,3	20,9	14,3	na□	na□	na□	na□
EL	0,5□	67,8□	18,2	49,8	17,2	35,7□	1,1□	21,4□	16,8□
ES	2,5□	74,3□	11,4	48,3	15,6	28,6□	1,4□	22,1□	15,4□
FR	0,5□	71,5□	4,3	24,7	12,0	17,7□	-1,4□	13,6□	8,6□
HR	1,5□	66,8□	10,3	43,0	18,5	29,1□	-3,5□	20,0□	14,4□
IT	0,6□	64,0□	6,9	40,3	21,4	28,7□	-1,2□	19,9□	11,7□
CY	0,8□	73,9□	6,8	32,8	15,3	28,9□	1,8□	16,2□	10,9□
LV	1,3□	75,7□	4,5	16,3	10,5	30,9□	-5,3□	22,5□	7,8□
LT	1,3□	74,1□	3,9	16,3	9,2	29,3□	-3,2□	22,2□	9,2□
LU	2,6□	70,9□	1,9	16,5	6,2□	18,5□	0,1□	15,3□	5,7□
HU	2,6□	68,6□	3,1	17,3	11,6□	28,2□	-5,3□	14,9□	9,4□
MT	3,4□	67,6□	2,4	11,8	10,4	22,4□	-0,7□	16,3□	9,2□
NL	0,9□	79,6□	3,0	11,3	4,7	16,8□	1,8□	12,1□	10,2□
AT	0,6□	75,5□	1,7	10,6	7,5	18,3□	-0,2□	13,9□	8,2□
PL	1,4□	68,1□	3,0	20,8	11,0	23,4□	-3,3□	17,6□	6,9□
PT	1,4□	73,4□	7,2	32,0	11,3	26,6□	1,3□	19,5□	10,9□
RO	-0,9□	66,1□	3,0	21,7	18,1	37,3□	-5,9□	25,4□	7,9□
SI	1,1□	71,8□	4,7	16,3	9,5	19,2□	-0,4□	14,3□	7,4□
SK	2,0□	70,9□	7,6	26,5	13,7	18,4□	-2,1□	12,3□	7,1□
FI	-0,4□	75,8□	2,3	22,4	10,6	16,8□	-0,4□	12,4□	10,8□
SE	1,5□	81,7□	1,5	20,4	6,7	16,0□	0,4□	14,5□	5,8□
UK	1,8□	76,9□	1,6	14,6	11,1	23,5□	-0,6□	16,7□	11,9□

Průměry EU v závorkách jsou za rok 2015.

Zdroj: Evropská komise, Zpráva mechanismu varování 2017